

EZRA (W. ten Haaf)

DE KONING VAN HEMEL EN AARDE LAAT ZIJN VERBONDSVOLK TERUG ROEPEN EZRA 1

In de laatste jaren zijn er geen landen in onze wereld die meer in het nieuws zijn dan dezelfde landen die voor de lidmaten van de Oudtestamentische Kerk in de eeuwen rondom ons gelezen tekstgedeelte voortdurend in het nieuws waren. Irak was het oud Assyrië met zijn bloeddorstig Nineve dat het noordelijke rijk Israël versloeg en zijn inwoners in ballingschap wegvoerde maar onder Sanherib het niet voor elkaar kon krijgen om Jeruzalem in te nemen want, zoals de vrome koning Hiskia zei, bij hom is menselijke macht, bij ons is de Here onze God die ons zal helpen en onz oorlog zal voren'2Kron 32. Assyrië werd later vernietigd door het oude Babel dat ook in Irak is en dat onder Nebukadnesar Israël en Juda veroverde en vernietigde en onder andere Daniël als banneling wegvoerde. Iran was het oude Perzië dat Babel versloeg en onder koning Kores' geniale leiding de nieuwe wereldmacht werd. Hoe hebben door al de lange eeuwen er stromen bloed gevloeid in het Nabije Oosten en lijkt het niet alsof er ooit in deze bedeling een einde aan zal komen. De geschiedenis van met name Irak is in rivieren van mensenbloed geschreven en de wreedheid en verdrukking van de moderne tijd is maar net een vervolg van de onbeschrijflijke bloedbelustheid van Nineve en Babel. Israël en later Juda hebben dit ten hemel schreiende bloedvergieten aan het lijf ondervonden. Hoe roerend schreeuwt bijvoorbeeld Jeremia erover in zijn Klaagliederen. De HERE Here heeft Zijn verbondsvolk door hun voortdurende ontrouw en vertrappen van de eisen van het verbond met Zijn rechtvaardige verbondswraak gestraft. Eerst door de Assyriërs en daarna door de Babyloniërs werd het volk van de Here in ballingschap weggevoerd en horen wij de klaagpsalmen zoals Psalm 137 waar de citers aan de treurwilgen van Babel opgehangen zijn. Maar omtrent een eeuw eerder had de HERE al door Jeremia beloofd dat na 'n 70 jaar het volk zou terugkeren naar Jeruzalem en Jesaja profeteerde dat er en koning Kores door de Here bevolen zou worden om zijn wereldoverheersing te gebruiken om het volk van de Here terug te sturen naar Jeruzalem. Nadat de 70 jaar die de Here aan Babels wereldheerschappij gunde, vol waren en daarmee de toorn van de Here over Zijn verbondsvolk uitgewoed was, liet de Here Zin beloftewoord in vervulling gaan. De 70 jaar is niet te zien als een precies getal van op de dag af 70 jaar maar als een rond getal dat een gewone aanduiding van een onheilsperiode is. Ezra en Nehemia hadden nu de heerlijke profetische opdracht om een heilstijd aan te kondigen na

de vervulling van de onheilsprofetieën. Een Vreugdevoller opdracht dan de meeste Oudtestamentische profeten gewoonlijk ontvingen. De Here of zoals koning Kores zegt in zijn ambtelijke proclamatie 'de HERE, de God van de hemel, heeft alle koninkrijken van de aarde aan mij gegeven, en Hij heeft mij bevolen om voor Hem een tempel in Jeruzalem in Juda te bouwen'. Wonderlijke woorden. Ware woorden, al zijn ze hoegenaamd geen geloofsbelijdenis maar een goede diplomatieke uitspraak. Wij als gelovigen belijden en geloven dat de Here HERE ook Regeerder van alles is en de Onderhouder van alles wat Hij heeft laten ontstaan. Hij heeft de harten en wil van elk mens en zo ook van alle machtigen en regeerders en opstandelingen in Zijn macht, net zoals bij de kinderen van de HERE kan geen haar van de machtigen van de aarde op de grond vallen zonder de wil van de almachtige Drie-enige God. Dat was zo, het is zo, het zal zo blijven tot de laatste dag toe. Dat zeker weten geeft ons troost en vertrouwen om onze Godgegeven roeping elke dag getrouw uit te voeren. Soms is dat bitter moeilijk. Zonder ook maar iets af te doen aan het onrecht dat veel mensen en velen van ons moeten lijden onder de overheid die God over ons gesteld heeft, is het niet heel nabij vergelijkbaar met het lijden van Gods kinderen in Palestina, Irak, Iran, Soedan, grote delen van de DRK en Zimbabwe en zoveel meer delen van Donker Afrika om maar een paar landen te noemen. Wij weten uit de Heilige Schrift en uit geschriften van gelovigen door de eeuwen heen en uit onze eigen ervaring dat de hemel nog nooit op aarde was en wij belijden y op grond van dezelfde Schrift dat die nooit zal komen door het werk van mensen. Maar de God die de Jongste Dag zal laten aanbreken toont ons in de Bijbel dat Hij alles heen werkt naar de laatste Dag toe. Op Zijn Goddelijke manier en op Zijn Goddelijke tijd. Hij laat de tijd vervuld raken. Wij spreken over de vervulling van de tijd bij de komst van Jezus Christus in het vlees maar dat gebeurt keer op keer wanneer God Zijn raadsplan tot vervulling laat komen. Zo was het ook met de roeping van Kores. God liet met Kores een radicale verandering in het optreden van de heersers van de wereld komen. Assyrië en Babel waren onbeschrijflijk wrede verdrukkers die als hoogste ideaal ongebreideld bloedvergieten hadden, volken die door hen onderworpen waren, hun bloed is tot onder hun nagels uitgeperst en ze weren leeggezogen van alles wat zee bezaten. Er was niet eens sprake van buigen OF barsten, was altijd buigen EN betalen en als je leeggezogen bent dan barst je in elk geval. De godsdiensten van de verslagen volken zijn of verboden of minstens ondergeschikt gesteld aan de goden van de overwinnaar hun verering en in ieder geval gekleineerd zoals de Assyriër Sanherib deed voor de muren van Jeruzalem in de dagen van koning Hizkia – waarvoor hij in elk geval moest boeten toen hij in de tempel van zijn eigen afgod door zijn eigen zoon vermoord werd.

De Here nu had echter in het hart van Kores een totaal andere gezindheid bewerkt. Hij was in grote mate voorstander van 'afzonderlijke of eigensoortige ontwikkeling'. Hij liet het bestaande burgerlijke gemeenschapsstelsel en de godsdienstige stelsels van elk volk net zo bestaan. De persoon van de heerser van het volk was veranderd, het was nu Kores zelf maar verder bleef van elk volk het eigen unieke stelsel gehandhaafd. Voor de Babyloniërs wilde Kores bijvoorbeeld een Babyloniër zijn en daarom nam hij onmiddellijk na de verovering van Babel deel aan het nieuwjaarsfeest ter ere van Babels god Mardoek en vereerde hem als oppergod. Tegenover de Joden deed hij hetzelfde door de HERE Here te beschrijven als de 'God van de hemel' die 'al de koninkrijken van de aarde aan hem gegeven had'. Om God zo te noemen was de gewone benaming wanneer Joden en Perzen over Jahwe spraken. Iedereen voorkwam dan om de God van de anderen te beledigen want de Perzen aanbaden ook een hemelgod. Voor de verslagen volken lijkt het alsof alles nog maar is zoals het was onder hun eigen heersers, al wat veranderde was dat de Perzen de baas waren en de Perzische koning nu die belasting moest ontvangen en in ruil daarvoor was er meer veiligheid. Tenminste zolang als de ene koning regeerde want als hij stierf was er gewoonlijk maar onrust en opstand en gevechten over de opvolgingskwesties. Na Kores' dood regeerde zijn zoon bijvoorbeeld 8 stormachtige en bloedige jaren om opgevolgd te worden door de bekende koning Darius die volgens zijn eigen getuigenis zomaar 29 veldslagen moest voeren met de gevangenneming van 9 koningen voordat er stabiliteit in zijn wereldrijk terugkeerde. De Here heeft dus in vervulling van Zijn Woord aan Zijn profeten, Kores laten besluiten dat de Joden terug konden keren naar Jeruzalem om daar de tempel van de HERE te herbouwen. Voor Kores was het echter ook een diplomatieke zet. Wij zijn zo gemakkelijk geneigd om alleen allerlei sensationele 'wonderen' als werkelijke wonderen te willen zien. De mensen die de gave ontvangen hebben om met een gloedvol redenaarstalent of podiumoptreden of massa-opzweepvermogen mensen in de ban van hun charisma te krijgen hebben het ook voor elkaar gekregen om de wonderen die de Here geeft te verarmen en te beperken tot oogverblindende sensationele toertjes. De HERE Here werkt niet als een goochelaar die met toverkunsten allerlei oogverblindende zogenaamde wonderen voor onze ogen tovert. In het algemeen werkt Hij met behulp of gebruik van middelen die Hij geschapen heeft of door de mens die naar Zijn beeld geschapen is laat ontdekken of ontwikkelen. Zo is, om maar één zaak te noemen, elke genezing van elk kind van de Here dat biddend om de zegen van de Here over er medicijnen en doktersbehandeling vraagt en dan gezondheid mag ontvangen, een wonder dat de Here geeft. Maar verder is het ook

een wonder als de Here geen gezondheid geeft maar de genade om de beproeving van die ziekte te dragen met gelovig geduld en dankbaarheid en is het ook een Godswonder dat dat kind van Christus vol kinderlijke bereidheid de ziekte aanvaardt als het middel dat de Here geeft om door de poort van de dood het eeuwige leven in te gaan tot eer en verheerlijking van de driemaal heilige Naam van onze trouwe Verbondsgod.

Zo was het een wonder van Goddelijke genade en ingrijpen dat Hij aan koning Kores de gezindheid gaf om de verslagen volken opdracht te geven om de tempels te herbouwen. Zijn eigen belang voor dit oecumenisch gedrag was de hoop dat alle bekende en onbekende goden samen sterk genoeg en dankbaar genoeg konden zijn om hem een voorspoedig en aangenaam leven te geven. Daarbij kwam ten opzichte van de Joden ook nog dat Palestina de grens van zijn rijk met de vijand Egypte was. Hij had al aan zijn zoon opdracht gegeven om zich gereed te maken voor een veldtocht tegen Egypte en dan zou het strategisch goed van pas komen dat de Joden in Jeruzalem en omgeving uit dankbaarheid voor de terugkeer en het herstel van de tempel en de eredienst nu loyaal zouden zijn aan Perzië in deze bufferstrook. We lezen dan ook niets van een opdracht of zelfs toelating tot heropbouw van het VOLK Juda of zelfs Israël, slechts opdracht om de tempel te herbouwen, slechts beperkte zelfbeschikking voor sociale en godsdienstige zaken. Dat doet echter aan het wonderkarakter van Kores' bevel niets af. We lezen uitdrukkelijk dat Kores bevel gaf dat ALLE Joden naar Jeruzalem konden terugkeren maar we lezen dat slechts de stammen Juda en Benjamin die het koninkrijk Judea vormden, aan de oproep gehoor geven. Van een terugkeer van de andere 10 stammen weten we niets en enige bewering daarover is slechts fantasie die uit een duim gezogen is. De Brits-Israël beweging die de laatste decennia een nieuwe populariteit beleeft met typisch Amerikaanse geforceerde verkooptechnieken en zelfs in ons eigen land ook gepropageerd wordt, door, van alle mensen!!, véér rechtse politiek besmette mensen die juist verondersteld zijn om in het licht van de misdadige Engelse oorlogen anti-Engels te zijn Ook een wonder .. maar de duivel is nog altijd de aap van God. Alle Joden mogen teruggaan maar er is een voorwaarde aan verbonden, ze moeten helpen met het bouwwerk aan de tempel. Voor Kores is het levensbelangrijk dat zoveel mogelijk ballingen terugkeren zodat de God die er woont niet kwaad op hem zal worden, daarom beveelt hij dat de bewoners van de omgeving waar de bannelingen wonen ruimschoots zilver, goud, gebruiksgoed, vee en wijgeschenken voor de tempel aan de bannelingen moeten geven. Net als eeuwen geleden met de uittocht uit Egypte moesten de bewoners bij deze tweede uittocht ook geschenken meegeven. Opvallend is echter

dat er nu juist geen algemene opgewonden of brandende begeerte is om terug te gaan naar het land van de vaderen, het door God Beloofde land. Slechts van twee van de twaalf stammen gaan mensen, al wil dat niet zeggen dat er geen enkelingen uit de ander stammen bij waren. Per slot van rekening waren er zeker door huwelijken in de twee stammen de andere tien ook wel vertegenwoordigd. De familiehoofden nemen de leiding, zij zijn de voornamen uit elk geslacht, de sjeiks. Ook de priesters en Leviëten worden genoemd die natuurlijk noodzakelijk zijn want anders kan de tempelredienst niet weer hersteld worden. Later zullen we echter zien dat er maar bitter weinig Leviëten waren die bereid waren om terug te gaan. Toch was er geen grootschalig enthousiasme voor de terugkeer. Wij lezen dan ook uitdrukkelijk dat alleen zij gingen wier geest door God bewogen werd, in wie God het voornemen gelegd had om te gaan. De opdracht door koning Kores was geen bevel. Eigenlijk ook logisch want hoe zou hij ooit kunnen denken dat van de treurende Joden die hun citers aan de treurwilgen hingen, en troosteloos waren, nu puntje bij paaltje kwam slechts een minderheid bereid was om terug te gaan. Bij de gedachte aan de maandenlange trek die voorlag en het harde werk in het vernietigde Jeruzalem en de vijandigheid van de mensen die er nu wonen is de balans opgemaakt van de levensomstandigheden als ballingen. Hier in het vreemde land waren zij eigenlijk niet meer zo vreemd prezen de HERE, de trouwe Verbondsgod, zijn Naam, Ze waren rijkelijk gezegend en toch ook tot zegen, en ze hadden daarom prachtige huizen en gezonde bedrijven en vruchtbare kuddes en vrouwen eigenlijk ook die het geslacht van Abraham zoals de korrels van het zeezand vermeerderden en zo de Here hielpen om Zijn Woord, geprezen zijn Zijn Naam, te vervullen. Ze hadden een roeping in het niet meer-zo-vreemde-land en woonden in elk geval in hechte Joodse gemeenschappen waardoor de godsdienst en gewoonten en zeden en taal van de heilige voorvaders bewaard zou worden. En zo kunnen wij een indruk vormen van alle argumenten om achter te blijven. Natuurlijk waren er ook gelovigen onder hen maar onder andere bij Ezechiël 33: 24 ev lezen we dingen die de achtergeblevenen niet bepaald gunstig tekenen. Wij weten ook van niet eens één poging om de tempel te herbouwen. Door de eeuwen horen we van de Joodse nederzettingen en gemeenschappen die bloeiden door handel en het bankwezen. Inderdaad zijn er tot vandaag toe sterke Joodse gemeenschappen in Irak en Iran en waren er, in elk geval tot enkele jaren geleden, van hen vertegenwoordigers in de parlementen van die landen. Nu is het voor ons vandaag heel gemakkelijk om de zo vooruitstrevende achtergeblevenen vanuit onze gemakzones te kritiseren in een land waarin wij op godsdienstige, opvoedkundige, sociale, maatschappelijke en andere terreinen al meer vreemdelingen worden maar nu juist niet

duidelijk de Schriftuurlijke vreemdelingschap in een wereldse wereld willen dragen, ik spreek niet eens van beleven. Het is alles aanpassen en veranderen aan de meerderheidssmaak wat de klok slaat want anders hebben ONZE kerk en geloof en godsdienst geen glansrijke toekomst. Beginselvaste standpunten en stellingen zijn uit de boze, er is niet meer zoiets als net wit of net zwart, dat is verfoeilijke apartheidsideologie, alles is een gelijkmatig grijs en soms een flauw afschijnsel van een regenboog. En ondertussen gaat allen over compromissen, over (eenzijdige) 'verzoening' met mensen die, om bij het godsdienstige terrein te blijven, de bloeddorstige 'theologie' van de revolutie aanhangen – al noemen velen het vandaag liever geen theologie van de 'revolutie' meer, maar 'theologie van de bevrijding' – zo'n doopritueel verandert niets aan de ketterse onschriftuurlijke leer. Hoe populair is het om bespottelijke karikaturen van calvinistische kerken te maken, om vroegere voorgangers te ontteren en hun ideeën te verguizen in het licht van wat door mensen die zichzelf zo graag als 'verlicht' zien als basis voor wat vandaag verkondigd wordt. Onder het vaandel van 'activisten' voor dit-en-dat met een beroep op een deeltje van de grondwet dat van toepasselijk gevoeld wordt, worden eisen uitgeschreeuwd en gedanst. De grens tussen gelovige beijveren voor optreden door de overheid, of in de kerk van Christus of op sociaal-maatschappelijk terrein enzovoorts word door de Schrift gesteld ook in de kwestie van de cultuuropdracht en het vreemdelingschap. Wij belijden daarover ook in de Nederlandse Geloofsbelijdenis in art. 36 dat 'wij de overheden eer en eerbied moeten betonen en gehoorzaam moeten zijn in alles wat niet strijdt met het Woord van God. Wij moeten voor de overheden voorbede doen, zodat de Here hen mag besturen in al hun wegen en wij een rustig en stil leven kunnen leiden in alle Godsvrucht en waardigheid. Wat dit betreft verwerpen wij de Wederdopers en ander oproerige mensen; en in het algemeen allen die de overheden en regeerders verwerpen en de rechterlijke macht omver willen werpen, die de gemeenschap van goederen invoeren en de eerbaarheid die God onder de mensen vastgesteld heeft, in verwarring brengen.' Ondertussen moeten wij geen illusies hebben dat het met ons niet zal gaan zoals in het volgende artikel van de NGB beleden wordt dat' hun zaak, (die) tegenwoordig door veel rechters en overheden als kettters en goddelozen veroordeeld wordt...' Met een grondwet die de 'rechten' van de mens boven de rechten van God stelt, met rechters die dit mensenwerk als allerhoogste gezag erkennen en dikwijls ook geen christenen zijn kunnen wij weer deze woorden van Guido de Brès waarheid zien worden. Natuurlijk kunnen en mogen wij zelfs kritiek hebben op hen die om vele redenen niet teruggekeerd zijn maar die kritiek moet gematigd worden door

onzelf te beproeven. In het kerkelijke leven vanaf het altaar dat Abel in Irak gebouwd heeft tot vandaag toe zijn er veel minder die actief gehoorzaam volgens het Woord leven dan omgekeerd. Het eerste hoofdstuk van Ezra schetst ons iets van die wereldgeschiedenis in de tijd van koning Kores en uit buiten-Bijbelse bronnen weten we ook veel ervan. De terugkeer van de Joden uit de ballingschap kennen we alleen uit de Bijbel. Het lijkt geschiedkundig gezien geen belangrijke zaak maar heilshistorisch gezien, dus als deel van Gods werk naar Bethlehem en Golgotha en de Laatste Dag toe, was het uiterst belangrijk. Dit was HET allerbelangrijkste en grootste gebeuren in de tijd van Kores. Het volk van de HERE moest in zijn overblijfsel hersteld worden, het had nog een taak, de heerlijke tempeldienst moest hersteld worden want Christus wast nog niet gekomen, elke dag moesten de zoenoffers gebracht worden. Het wereldgebeuren van die tijd met de terugkeer naar het Beloofde Land werd beheerst door de komst van Christus. Het is dan ook niet Kores maar de HERE Here die door het werk van Kores de terugkeer mogelijk maakte en rechtstreeks in de harten van de gelovigen de lust en wil en mogelijkheid voor de terugkeer gaf.

HET BELANG VAN ORDE OM EEN HEILIG VOLK VAN GOD TE ZIJN EZRA 2

Om geslachtsregisters van andere mensen te lezen is nu juist niet iets dat voor velen een stokpaardje is. Het is maar droog en oervervelend. Toch is het in onze tijd heel populair om geslachtsregisters van je eigen familie op te stellen en zijn er zelfs computerprogramma's om ermee te helpen. Voor de bannelinge die gevolg gaven het aan het werk van de Heilige Geest in hun harten en de oproep om terug te keren als een gebedsverhoring beleefden, was het nagaan van de geslachtslijsten van het grootste belang. In deze lijsten zag de Israëliet in de vier eeuwen voor de komst van Christus zijn adelbrief (van Selms). In dat licht zijn er raakvlakken met de ledenregisters van de kerk vandaag. Het Nieuwe Testament begint ook met een stamboom maar dan veel belangrijker want het is de stamboom van Christus naar het vlees.

De Bijbel is een boek met geweldig verschillende 'genres', we krijgen psalmen die elk gevoel van de gelovige dekken, spreuken die levens- en stervenswijsheid geven, profetieën die troosten en bemoedigen, geschiedkundige delen die aangrijpen wij zien hoe de Here de Regeerder is en alles stuurt naar de volheid van de tijd wanneer de Here Jezus komt, klaagliederen en gejubel en dan het Nieuwe Testament met komst en lijden en sterven van onze Here Jezus Christus en Zijn werk door Zijn apostelen die bouwen op het fundament dat door Christus door de

eeuwen gelegd is. En dan vinden we in de Bijbel ook droge archiefstukken zoals m.n. in Ezra en Nehemia. Die bewijzen in elk geval dat de Bijbel niet levens- en wereldvreemd is. In Ezra 1 lezen wij dat koning Kores al het tempelgereedschap dat Nebukadnesar als buit naar zijn afgodstempel in Babel liet brengen, teruggaf aan de Joden om in de tempel in Jeruzalem weer te gebruiken. De secretaris van de thesaurie had er een lijst van gemaakt die door Sesbassar als hoofd van de stam van Juda blijkbaar als een kwitantie getekend werd. De Assyriërs en Babyloniërs hadden al geweldige archieven van al hun besluiten en kronieken aangelegd en de Perzen hadden deze wonderlijke tradities voortgezet en liet ook door een uitstekende koeriersdienst hun macht van staatsambtenaren over de lengte en breedte van het rijk schriftelijke besluiten en opdrachten krijgen. Wij hebben er voorbeelden van m.n. ook in de boeken Ester en Daniël. Natuurlijk zijn de ambtelijke taal en de geslachtsregisters nu juist geen ontspanningslectuur. Per slot van rekening is een bestuur licentie of diploma ook juist niet in dichterlijke taal opgesteld. In het boek Ezra krijgen wij dikwijls de ambtelijke stijl waarin Perzische aktes opgesteld werden en zo worden zelfs in de Bijbel de archieven van de Perzen geopend zonder dat geweldig dure opgravingen nodig zijn. Heel waarschijnlijk was aan het Perzische hof een departement voor 'afzonderlijke ontwikkeling zaken' waarin elk volk of landstreek zijn eigen schrijvers had en zo was er een afdeling voor joodse aangelegenheden waarin aan de opdrachten aan Jeruzalem een joodse klank gegeven werd. Sommige van de documenten in Ezra zijn dan ook in het Hebreeuws vertaald maar de meesten zijn in het Aramees geschreven. Dat was al zo'n twee eeuwen lang de diplomatieke taal die in het hele wereldrijk gebruikt werd. Onder de Joden werd het Hebreeuws langzaam maar zeker door het Aramees verdrongen zodat in de Nieuwtestamentische tijd Aramees gesproken werd. "Enkele woorden die in onze Bijbels onvertaald gelaten zijn, zoals Rabboenie en effatha en maranatha zijn Aramese woorden. In hoofdstuk 2 is de oorspronkelijke lijst van teruggekeerden heel waarschijnlijk wel in het Hebreeuws geschreven. Het lijkt alsof Sesbassar vooruit gereisd is naar Jeruzalem met de tempelschatten en andere goederen die koning Kores liet terugsturen. Sesbassar was waarschijnlijk een nakomeling van David en voorzitter van de raad van 150 familiehoofden en oudsten volgens Nehemia 5:17 en wordt later in Jeruzalem de stadhouder. De leider van de 'Grote Trek' is Serubbabel, hij heeft een Babylonische naam en zoals we van Daniël en zijn vrienden weten was dit heel gebruikelijk, hi was een nakomeling van koning David 1Kron 3:19. De hogepriester Jésua wordt als tweede genoemd, deze naam is later vergriekst naar Jezus. Samen worden twaalf leiders genoemd die als symbolische betekenis hebben dat in hen de twaalf stammen, het ware Israël, terugkeren naar

het Beloofde Land, het vaderland. Dit nieuwe Israël was de wettige voortzetting van het oude Verbondsvolk. Opvallend is dat vier priestergeslachten met 4289 man terugkeerden maar slechts één van drie Levietengeslachten en dan maar 74 man – de reden wordt niet genoemd en daarom wordt daarover nog altijd heerlijk gespeculeerd. Een boek als Ezra geeft veel gelegenheden voor gelovigen om allerlei stichtelijke uitspraken te doen en lijnen door te trekken naar bijvoorbeeld vandaag. Zo wijst de Franse schrijver Rossier erop dat de zangers, de zonen van Asaf, meer waren dan de Levieten die terug gegaan zijn. En dan vervolgt hij: “Om de lofzangen van God te zingen is één van de heerlijkste diensten in de gemeente. Maar zien wij niet dikwijls in de samenkomsten van de heiligen hoe de rol van de ‘zonen’ van Asaf’ overvloedig vervuld worden met de bedoeling om hen te onttrekken aan een moeilijker dienst, die meer verantwoordelijkheid vergt?’

In de eredienst moet alles draaien om het Woordverkondiging, daarom staat in de gereformeerde kerkgebouwen de preekstoel centraal. De geslachtslijsten van de teruggekeerden vinden we hier bij Ezra maar ook weer bij Nehemia die benadrukt dat ze van het grootste belang beschouwd worden om bij de herbouw van het volk goed op te letten dat zij die willen terugkeren konden bewijzen dat zij deel waren van het Israël van voor de ballingschap, de ware dienst van de HERE moest ten allen koste uiver gehouden worden. Daarom ook de aandrang dat bewijs geleverd moest worden dat ze bij Israël behoorden en in het andere geval dat bewijs overlegd kon worden dat families die zeiden dat ze priestergeslachten waren dat inderdaad waren. In het eerste geval raakte dat drie families met 652 mensen. Hun getal werd genoemd en dus moesten zij wel beperkte rechten ontvangen totdat er duidelijkheid zou komen. Wat van de zaak geworden is weten wij niet. De zaak van de aandrang op priesterrechten door drie priesterfamilies was belangrijker. De registers van de priestergeslachten zijn blijkbaar goed bewaard en op datum gehouden. Iets heel bijzonder als men denkt aan de on aardse chaos en vernietiging en ontwrichting die oorlog brengt. Als banneling kun je toch alleen meenemen wat je kunt dragen en dus alleen het levensnoodzakelijk te en toch zijn bijna alle familieregisters en registers van de priestergeslachten behouden. Alweer een wonder!! Drie van de geslachten die beweerden dat ze priestergeslachten waren, konden echter niet in de registers opgespoord worden. Daarom werden zij, zoals er letterlijk staat, godsdienstig onrein verklaard en dus onbevoegd verklaard voor het priesterambt – in de Nieuwe Vertaling staat dat zij uit het priesterambt ontheven zin maar het is toch niet mogelijk als ze in elk geval nooit als priesters erkend waren. Omdat er geen duidelijkheid door

mensen over de aanspraken gegeven kon worden besloot de gouverneur dat zij niet de priesterrechten mochten uitvoeren totdat God door het gebruik van de Urim en Tummim uitsluitel zou geven.

GEDACHTEN OVER DE URIM EN TUMMIM.

Tot vandaag toe weten we niet met zekerheid wat de Urim en Tummim waren. Ik ben groot geworden met de gedachte dat het twee 'dobbelen' zouden zijn die in de borstzak van de hogepriester bewaard werden. Een idee dat door verscheidene verklaarders nog gehandhaafd wordt (o.a. Luckey in Bijb. Enc.). Verschillende rabbi's maakten hier echter door de eeuwen al bezwaar tegen en de oude kerkvader Hieronymus zei ook dat de borstlap van de hogepriester geen borstzak was maar een lap die dubbelgevouwen was zodat die heel eenvoudig niet zo makkelijk zou scheuren (' duplex, ne facilliter rumpatur'). In aansluiting bij verschillende Bijbelverklaarders (van Thiersch over prof. W.H. Gispen naar C. Vonk die ik grotendeels verder volg) lijkt het dus alsof het geen 'borsttas' was waarIN dus iets bewaard kon worden maar dat het de borstlap of borstschild met de twaalf stenen met de namen van de twaalf stammen was. Wij lezen over de opdracht aan Mozes om dat te maken in Exodus 28: 15 – 30. Heel opvallend zijn dan vers 29 en 30 : 'Zo moet Aäron dan de namen van de kinderen van Israël door de borstlap van beslissing op zijn hart dragen als hij in het heiligdom binnengaat, om hen in gedachtenis te brengen voor het aangezicht van de HERE gedurig door. 30a U moet ook op de borstlap van beslissing de Urim en die Tummim zetten (bevestigen), dat zij op het hart van Aäron kunnen zijn als hij voor het aangezicht van de HERE binnengaat. 30b Zo moet Aäron dan de beslissing (rechtspraak, rechtszaak = misjpaat) van de kinderen van Israël voortdurend op zijn hart dragen voor het aangezicht van de HERE.' Drie keer wordt gezegd 'voor het aangezicht van de HERE'. Het is alsof naar een climax gegaan wordt. Blijkbaar zijn 'de twaalf stenen met Israëls namen' en de 'urim en die tummim' en de 'rechtszaak' van de Israëlieten hetzelfde. Er is geen gelijkheid maar gelijkenis, het is sacramenteel spraakgebruik. Zoals bijvoorbeeld in het heilig avondmaal tussen brood en wijn aan de ene kant en lichaam en bloed van onze Here aan de andere kant geen gelijkheid zijn maar gelijkenis. Daarbij komt ook nog dat zoals onze doop en avondmaal voor ons vooral panden zijn, waarborgen door God waardoor wij des te sterker en zekerder kunnen geloven dat Hij met ons Zijn verbond gesloten heeft. Net zo heeft God verzekerd door de 12 stenen met de namen van de stammen op de borstlap, dat Hij de rechtszaak van/voor Zijn volk zal strijden. Zelfs de

betekenis van de woorden is niet helemaal duidelijk. Urim betekent iets als 'licht' en Tummim iets als rechtvaardig, eenvoudig oprecht, volmaakt. Dan zou de Hogepriester voor het aangezicht van God komen, en God zou licht geven (urim) maar Zijn volk in de vertegenwoordiger van de hogepriester moet oprecht voor Zijn aangezicht leven (tummim). In gewone maar belangrijke dagelijkse zaken als over grondverdeling werd de wil van de HERE gevraagd door het lot (o.a. Spr 16:33 ; 18:18). In belangrijke zaken werd voor de hogepriester en de ark of de efod geloot. Blijkbaar uitsluitend en alleen in zaken van absoluut landsbelang en wanneer het ging over een pleitzaak voor het hele volk bij de HERE zocht de hogepriester in zijn volledige ambtsdracht dus met de twaalf stenen = Urim en Tummim op zijn hart de wil van de HERE ambtelijk. Hoe ? Ik weet het niet. Waarmee werd in andere gevallen geloot? Ik weet het niet. Ik weet dus niet waarmee niet maar wel waar: voor de hogepriester in volle ambtskledij. Verder denk ik ook aan koning Hizkia die de brief van de Assyrische vloeker voor het aangezicht van de HERE in de tempel openrolde, zodat de HERE de godslasteringen kon lezen. Hij verwachtte een antwoord van de HERE zoals de hogepriester dat zou doen. In die tijd was de openbaring nog niet afgesloten en tot bij de geboorteaankondiging van de Here Jezus openbaarde God op verschillende manieren Zijn wil en werk. Wat een wonder dat wij de wil van God duidelijk in Zijn Woord ontvangen hebben en daarin alles bezitten wat nodig is om Godzalig te leven en te sterven. De families die zeiden dat zij ook deel van de priestergeslachten waren, moesten dus wachten totdat een (hoge)priester uitsluitsel zou geven met de Urim en de Tummim. Of dat gebeurd is en wanneer het wel zou gebeurd zou zijn weten we niet. Bestond de borstlap nog na de oorlogschao's en de ballingschap? Is er anders een nieuwe borstlap volgens de specifieke aanwijzingen van Exodus 28 gemaakt? Volgens de joodse traditie was er na de ballingschap nooit weer de Urim en Tummim. Er is echter later wel sprake van een priester die uit de genoemde familie Kos (Hakkos) gekomen is, de priester Meremot 8:33 en 1Kron 24:10. De hele gemeente telde 42 360 mensen plus nog 7337 slaven en slavinnen. Als men dan denkt dat in de oudheid er voor elke vrije man drie slaven ter beschikking waren dan toont dit ons dat de hele gemeente van hen die door het werk van de Heilige Geest teruggingen hun geldelijke vermogens véér onder het gemiddelde waren, het was maar een troep armoedzaaiers. Er waren daarom ook nog 200 zangers en zangeressen die deel waren van de grotere groep slaven die met hun muziek en spel de reizigers konden vermaken – dit is zo'n terloopse mededeling die zoals specerijen in de Bijbel zijn en ons erop wijzen dat de Bijbel zo levenswerkelijk is. Als we dan lezen hoeveel rijdieren en lastdieren er waren dan beseffen we dat er maar bitter weinig rijken onder de joden

waren. Daarom is het zoveel meer een wonder dat de arme teruggekeerde bannelingen vrijwillig en naar vermogen een schat aan goud, zilver en priesterkleding aan het bouwfonds gaf. Met het einde van de Grote Trek trokken de bannelingen zich zoveel mogelijk terug naar de plaatsen waar ze oorspronkelijk vandaan kwamen. De meesten naar het platteland want in het verwoeste Jeruzalem waren er zeker niet veel verblijfplaatsen en ook geen werkgelegenheid. Het is opvallend dat verschillende Bijbelverklaarders zeggen dat de verwoesting niet zo erg geweest zou zijn zoals wij gewoonlijk denken. Als men echter de roerende Klaagliederen van Jeremia leest, denkt men aan de ongebreidelde wraakzucht en vernielzucht nadat de plunderzucht uitgewoed was en de beruchte wreedheid van de Babyloniërs, dan denk ik dat de filmbeelden van de puinhopen van Stalingrad en de Duitse steden na de val van het duivelse Derde Rijk een goed beeld schetsen van Jeruzalem en de ander Judese dorpen met de wegvoering in ballingschap. Omdat tempels van de vroegste tijden af ook altijd als wapenopslagplaatsen en machtige verdedigingsbolwerken dienden, is het geen wonder dat tempels juist tot de laatste steen toe gesloopt werden. Evenmin als de verwoesting onderschat moet worden geld dat voor de vijandigheid van de bevolking van Jeruzalem en het hele platteland. Niet alle inwoners van Israël en later Juda zijn in ballingschap weggevoerd. Wat Juda betreft hadden die mensen nu ook niet juist een brandende begeerte om de godsdienst zuiver te houden of zelfs om het altaar te herbouwen om zelfs niet van een poging tot herbouw van de tempel te spreken. Zij hadden zich met andere 'inkommens' gemengd net als met Samaritanen, later zou Ezra er breder bij stilstaan. Deze mensen lieten ook niet op zich wachten om de beste en vruchtbaarste stukken grond van de bannelingen in bezit te nemen en te bewerken. Nu bevoordeelde koning Kores plotseling deze bannelingen en eiste van deze vreemdelingen hun grond en huizen weer op. Eeuwen en eeuwen later, na bloed en tranen, concentratiekamp- en gaskamerjaren gebeurde vanaf 1945 hetzelfde met de exodus van Joden van over de hele wereld en de stichting van de staat Israël in 1948 toen miljoenen Palestijnen uit hun steden, dorpen en huizen gedwongen zijn door Joden die zeiden dat het hun land is.... Tot vandaag toe brandende vijandschap en blinde haat bij fanatici aan beide kanten. Onpeilbare ellende als gevolg van 'grondhervormingen' op een schaal waarvan we ons heel moeilijk een voorstelling van kunnen maken. Antisemitisme is een vloek die al de eeuwen door de Joden geteisterd heeft. In de afgelopen eeuw was de vervolging van Joden op een enorme schaal die geholpen werd door moderne techniek. De ergste uitbarstingen ervan waren onder de Nazi's en onder Stalin met geweldige volksverhuizingen ook van niet-Joden. In Ezra en Nehemia zien we dat de Joden zich

afzonderlijk willen ontwikkelen en strenge apartheid tegenover de bestaande inwoners van het oude vaderland handhaven. Dat was absoluut nodig op dat tijdstip om zo ook godsdienstig rein te kunnen zijn. Het was absoluut nodig om zo de weg voor de komst van Christus open te houden. Maar zelfs na de komst van Christus en na de verstrooiing van de Joden door de Romeinen na het jaar 70 n.Chr. en daarna dwars door alle eeuwen tot vandaag toe vormen Joden wereldwijd hechte aparte gemeenschappen en al verwerpen veel Joden hun voorvaderlijk geloof en zijn zij de sterkste verkondigers van een liberale humanisme zonder godsdienst zijn ze vuurvreters voor Joodse apartheid. De behandeling in onze tijd door de Joden in Israël van de Palestijnse bewoners was en is in veel gevallen een schandalige bespotting van hun humanistische theoretische standpunten. Hen van ons die al rechtstreeks met veel Joden te maken kregen, door bijvoorbeeld onder hen te werken, weten dat het niet moeilijk is om heel dikwijls niet van hen te houden. In de wereld van 'bedrijvigheid' is er van redelijke vergoeding en werkuren en werkomstandigheden juist geen plaats voor humanitaire praktijken. Al bewegen veel Joden zich behalve op het gebied van economie juist in de psychologie en psychiatrie ze weten juist niet veel van de kunst om mensen te beïnvloeden en vrienden te maken. (Juist de geweldig grote invloed van de Joden op het gebied van psychologie en psychiatrie – denk maar aan Freud om er maar één te noemen- maken deze gebieden voor de gelovige zulke uiterst gevaarlijke gebieden. Jammer genoeg overheersen ze met hun ongeloof of antichristelijk geloof de psychologie. Daarom is het absoluut noodzakelijk om indien nodig altijd te zorgen dat de psycholoog een uitgesproken christengelovige is.) Om echter niet van Joden te houden omdat er geweldige 'culturele' en vooral mentaliteits- en moraliteitsverschillen zijn (om niet eens te spreken van hun heel unieke humor), is echter hoegenaamd niet hetzelfde als antisemitisme. Om niet van iemand te houden betekent niet dat je deze mens benadeelt, vervolgt, onrecht aandoet, uitzuigt en op uiteindelijk vermoordt. Al hebben de Joden het vermogen om dikwijls als onaangenaam door anderen ervaren te worden moeten wij hen christelijk en dus ook beschaafd behandelen. Een Kernverschil tussen de tijd van de terugkeer uit ballingschap en de hele tijd van de oude bedeling was dat (in het algemeen want heidenen konden proselieten worden) een persoon op grond van zijn bloedverwantschap lid van het volk van God was. Israël had in die tijd ook nog geen brede blik op het heil en daarom was het nog niet de tijd voor grootschalige zending. Op dat tijdstip hield nauw contact met de heidenen een veel groter gevaar dan zegen in. Hoe ontzettend veel ellende heeft de invloed van de heidenen toch niet opgeleverd. Daarom moest alles gedaan worden om in de tijd van de

terugkeer en het herstel van de zuivere eredienst voor de enige God enige vermenging met godsdienstig-onreinen te voorkomen. Het kernverschil met de nieuwe bedeling, de tijd waarin wij leven, is dat de gemeente van Christus een open gemeenschap is. Er is geen sprake van dat die enigszins hoegenaamd op bloedgemeenschap kan berusten – dan was elke niet- Jood uitgesloten – maar hij rust geheel op geloofsgemeenschap. Een open gemeenschap maar ook een aparte gesloten gemeenschap tegenover de wereld en al zijn verleidelikheden en zonden.

HERSTEL VAN DE EREDIENST. EZRA 3

Een basiskenmerk van onze tijd lijkt dat er toch alstublieft niets aan de basis meer moet zijn. Verandering omwille de verandering en vrijmaking uit het keurslijf van het verleden is wat de klok slaat. Van alle kanten worden we om de oren geslagen met minachtende opmerkingen over het vorige 'regime' politiek, staatkundig maar ook en venijnig kerkelijk. Alles wat sommige mensen in strijd met hun gedachten, grillen en gevoelens beschouwen moeten uit de Bijbel gehaald wordt, er moet vrijheid zijn die Schriftuitleg en Schriftverlating en Schriftverandering betreft. Welke psychologische schade en onmenselijk lijden hebben de verkrampte kerken en hun oude oompjes in kerkelijke vergaderingen aan allerlei arme bloedjes veroorzaakt. Laat de winden van verandering toch tot stormsterkte opsteken en al de schijnheilige verkrampten de duisternis in waaien – als er tenminste nog zo iets als een eeuwige duisternis is, als het ook maar niet een primitief angstverhaal voor mondige slimme mensen is. Dat is wat men leest in artikelen en ingezonden stukken in de pers. En de schrijvers denken dat ze modern zijn en de waarheid in pacht hebben. Toch eigenlijk niet. In hun ogen is er niet één waarheid maar alleen handenvol beetjes waarheid in alles en daarom zijn de kerkelijken zo slecht omdat zij durven beweren dat er net één Waarheid is...Eén Weg en Eén Waarheid. Van de eerste dag van de Kerk van Jezus Christus waren er al deze aanvallen en zal het zo blijven tot de Laatste Dag toe. De duivel is niet voor niets de leugenaar van het begin af. De schrijvers tegen het kerkelijke 'regime van de voor-democratische donkere eeuw' tokkelen op de snaren van het 'Bijbelse of christelijke liefdesgebod' maar de venijnige verdoemende weerlichttaal

wil nu juist niet liefdevol of harmonieus klinken. Dit moderne 21ste eeuwse scenario is alleen maar een weerklank van dat ongeveer zes eeuwen voor Christus in het verwoeste Jeruzalem gehoord werd van de kant van de 'inkommers' van enkele geslachten geleden toen de 'oorspronkelijke' inwoners

– tenminste nadat de andere 'oorspronkelijke' inwoners namelijk de Kanaänieten verjaagd of van de aarde verwijderd waren – in ballingschap weggevoerd werden. Deze mensen die het Beloofde land nu bewoonden waren natuurlijk helemaal niet positief gezind over de zoete broodjes van de koning die zij hadden omdat zij de beste stukken land wilden terug hebben. Welke ellende zullen de 'grondhervormingen' veroorzaakt hebben! Maar aangezien dat nog altijd een geval is van een 'boer maakt een plan' beseften de inwoners dat de teruggekeerden merendeels zeker door hun geloof teruggekomen waren want wie is anders zo onnozel om het land van overvloed te ruilen voor een levensgevaarlijke reis en verblijf in een woest land van dorens en distels en puinhopen? Daarom kon een gemeenschappelijke basis gevonden worden in de godsdienst want zij waren daarom geen heidenen, ze bestonden toch uit achtergebleven leden van Israël en Judea en Samaria en leden van volken die net als de Joden ook gedeporteerd waren en als ballingen in Juda beland waren. Maar allen zijn godsdienstig – atheïsme was nog niet uitgevonden - en ze offerden alle toch ook aan de Here van Israël. Al was er geweldige weerzin tegen de teruggekeerden wat voor hun geldelijk en wat verblijfplaats betreft een ware ramp was, moest het beste van een slechte zaak gemaakt worden en op een manier samengewerkt worden. Maar de Joden waren daarom een ander soort natie waar men slechts met grote moeite mee kon klaarkomen.... Indien ooit! Wat denken ze toch van zichzelf?

Onaangename mensen die denken dat ze beter dan anderen zijn en, zoals overbekend, door al de eeuwen probleemmakers waren, wij moeten toch onthouden om dit ter gelegener tijd aan de koning te laten weten zodat hij als gewaarschuwd man voor twee kan tellen en zijn eigen belangen beschermen kan (zie Ezra 4 : 12, 13). Het gevolg was dat de inwoners van Juda van het begin af vijandig waren tegen de zo fundamentalistische Joden die volgens de letter van de voormalige wet wilden leven en hun godsdienst beoefenen. Onmiddellijk in de zevende maand – bij ons September-Oktober – werd al volgens de wet samengekomen om de feesten te vieren die in deze oude wet vastgesteld zijn. Nu ja, voor een 'partijdje is een mens altijd te vinden ... maar zij willen die dan exclusief houden, werkelijk waar geen democratie maar apartheid! Voor de feestvieringen wordt het al heel duidelijk getoond want het altaar dat al zo veel jaren gebruikt werd op het oeroude tempelplein is voor de hooghartige Joden niet goed genoeg, zij

bouwen hun eigen. En wat je ook verstandig ken zeggen, het stuit keer op keer op het oude afgezaagde verhaal van 'er is geschreven' en dan is de kwestie afgehandeld. Welke 'letterslaven' zijn deze fundamentalisten toch!! Je kunt alleen maar verstomd staan en kijken en je slappeplach over veel van hun ouderwetse gebruiken en jouw wijze hoofd schudden over verkramptheid die zo'n demper op vrijheid en blijheid zet. Wij slimme 21ste eeuwers kunnen maar net de wijze Salomo nazeggen dat er niets nieuws onder de zon is, in wezen blijft de kritiek hetzelfde. Voordat die drie feesten die in de zevende maand gevierd moesten worden, gevierd konden worden moest het altaar eerst hersteld worden. Er zijn toch allerlei voorgeschreven offers en daarvoor is een altaar nodig dat niet verontreinigd was door offers en priesters of offeraars die cultisch onrein waren. Het volk had toch heel goed door bittere ervaringen geleerd dat de HERE gediend en geëerd moet worden precies zoals het Zijn heiligheid betaamt. Of de HERE wordt gediend volgens Zijn Woord óf Hij straft de ongehoorzaamheid van Zijn volk. Er is geen mogelijkheid van een compromis. Het altaar word herbouwd op precies dezelfde plaats op de dorsvloer van Arauna waar de HERE aan David bevolen heeft om een altaar te bouwen. Tweemaal wordt uitdrukkelijk gezegd dat de offers gebracht worden zoals dat voorgeschreven is in de wet van Mozes. De tekst legt ook een direct verband tussen de herbouw van het altaar en de vrees van het volk voor de bestaande bevolking. Of men hierin een stil verwijt moet lezen dat de Joden eerst voor zichzelf woningen gingen bouwen en voor bewerking van de grond zorgden en daarna pas aandacht aan de dienst van de HERE gaven omdat Hij hen nu vlug moest helpen tegen de vijanden, weet ik niet. Het zou in elk geval nogal typisch menselijk zijn (en niet alleen joods), het zou ook kan aansluiten bij Haggai 1: 4.

DE OFFERDIENST.

Hoe het brandofferaltaar eruit zag en wat de grootte ervan was weten we niet. De afmetingen van het brandofferaltaar in de tabernakel en het altaar in de tempelvoorhof in de tempel van Salomo en in de herbouwde tempel van Herodes verschillen in elk geval grotendeels. Al had God voor het brandofferaltaar in de voorhof van de tabernakel de afmetingen aan Mozes gegeven het was geen Goddelijk bevel voor de tempel van Salomo De omstandigheden waren ook totaal verschillend want voor de tabernakel moest het altaar draagbaar zijn, voor de volgende ongeveer 38 jaar moest het door de woestijn gedragen worden maar in de tempel ontving het zijn permanente plaats. Het oorspronkelijke altaar was ook een lege dop. Gemaakt van hard akasiahout of dorenhout (volgens de Nieuwe Vertaling) en met rood koperen platen overtrokken. Waar de tabernakel opgericht werd, is grond binnen in het holle altaar geplaatst of

anders bij gebrek daaraan stenen die echter niet door mensen gehouwen of bewerkt waren. Dit verbod heel waarschijnlijk omdat de heidense volken en zo ook de Kanaänieten met hun vruchtbaarheidsafgodendienst op hun altaren juist beeldhouwwerk hadden die menselijke geslachtssorganen en wat daarmee gepaard gaat uitbeeldden. In het boek Levitikus lezen we in de eerste 7 hoofdstukken heel uitvoerig en heel precies over de offerdienst aan de HERE. Voor ons gevoel is dat plus alle wetten die in de rest van dit Bijbelboek staan, nu niet precies ontspanningslektuur, eerder voor ons die deze offerdienst niet meer kennen en mogen gebruiken, ietwat of zomaar heel vervelend. Maar op die manier maken wij ons rijke geloof wel armer. Dan merken we het evangelie in Levitikus niet op. Verder is het ook bijna onmogelijk om de Brief aan de Hebrëërs te verstaan zonder het boek Levitikus te lezen. In de offerwetten en de bepalingen over de priesters en de feesten weerklinkt de bevrijdend blijde boodschap over Hem die dit alles moet en kan 'vervullen' want geen priester uit die stam van Levi kan dat ooit doen, hoe afgrijslijk duidelijk was dat al te zien met de wijding van Aäron en zijn zonen als priesters. Nadat Aäron de verschillende offers gebracht had en hij tweemaal de zegen van de HERE op het volk gelegd had, verscheen de heerlijkheid van de HERE zoals Hij beloofd had en kwam het vuur van de HERE dat de overblijfsels van het offer op het altaar verteerde. Het volk schreeuwde vol blijdschap en viel in aanbidding neer. Daarna boden de twee oudste zonen van Aäron een wierookoffer aan de HERE aan. Er was geen opdracht daarvoor van de HERE. Ze brachten onwettige vuur op het altaar. De HERE strafte deze eigenwillige godsdienst door deze priesterzonen van de hogepriester onmiddellijk met vuur te verteren. Zij hadden de HERE ontheiligd. De heerlijkheid van de HERE kan het brandoffer verteren en daarin de gunst van de HERE aanwijzen. De heerlijkheid van de HERE kan ook priesters verteren en daarmee de toorn van de HERE laten zien en voelen. Wij kunnen het boek Levitikus opsommen in de woorden van 20: 26 " U moet heilig leven want Ik de HERE ben heilig. Ik heb u afgezonderd uit de volken om alleen aan Mij te behoren'. Apartheid dus in de oude bedeling, het woord 'heilig' betekent dan ook om apart geplaatst te worden. Dat komt ook uit in alle offers en al de bepalingen erover. Er wordt dikwijls gewezen op allerlei overeenstemmingen tussen Israël en de omringende volken. Al wordt dat wel dikwijls overdreven het is zo dat God Israël ook al 'in de wereld' geplaatst heeft met het bevel 'om niet van de wereld' te zijn. Daarom de 'apartheid', de afzondering voor dienst aan de HERE. Dat betekent natuurlijk niet dat Israël zonder zonde zou zijn, wij weten uit de Bijbel wel beter. Evengoed weten we tot ons berouw dat wij als kinderen van de HERE ook niet zonder zonde zijn, de duivel, de wereld en ons eigen

vlees vallen ons voortdurend aan om te zondigen en daarom dat elke gelovige dagelijks zijn zonde berouwvol belijdt met het zeker weten dat zijn/haar Zaligmaker er volkomen voor betaald heeft in zijn/haar plaats. Israël was nu in de woestijn het kind van God dat aan de hand van de Vader op weg was naar het Beloofde Land. Ook in het geloof nog een kind dat nog veel moest leren. Apart – geheiligd – geplaatst tussen allerlei volken en nu behaagde het de HERE om soms gebruik te maken van dingen bij de heidenen die Israël kenden. Soms heeft God Zich in Zijn openbaring aangepast bij dat wat het volk kende. Maar dan heeft de HERE het bekende dikwijls ook zo veranderd dat het totaal iets anders werd. Dat was ook het geval bij de offers.

De eerste keer dat we van offer horen is bij Abel en Kain.- ze worden zonder meer genoemd en niet verder verduidelijkt, alsof het onnodig zou zijn want iedereen wist wat dat betekende. Bij Abraham lezen we ook van een offer. Tot aan die zondeval kon de mens blijkbaar alleen dieren slachten voor een offer, pas na de zondeval konden dieren ook als voedsel voor de mens dienen. Het offer voor de gelovige Israëliet en de heiden had wel van dezelfde elementen maar in wezen verschilde het radicaal. Als twee mensen hetzelfde doen wil dat nog niet zeggen dat het hetzelfde is. Bloed speelde bij gelovigen en heidenen in het offer een heel grote rol. Maar welk verschil! Voor de heiden had het bloed geweldig veel en grote kracht en omdat in het bloed het leven is moet je dat levensbloed drinken zodat de kracht van het leven, de godheid dan binnenin je kan komen. De HERE verbood het drinken van bloed absoluut. De HERE gaf bloed als het middel waardoor er verzoening komt en daarom mag het nooit gedronken worden, maar moet het onder andere tegen het altaar gesprenkeld of uitgegoten worden. Het was eigendom van en bestemd voor de HERE. Dus een heel duidelijk antiheidense bepaling! Zelfs al zou er in het heidendom geen offercultus geweest zijn dan nog zou de HERE de offers wel voor Israël ingesteld hebben want alle offerdienst die volgens de wet ingesteld beeldde naar het offer van de Here Jezus, Zijn volmaakte offer af. Om de lijn nu heel ver door te trekken zou men kunnen zeggen dat de instelling van offers in de eerste plaats voor ons bedoeld was en pas in de tweede plaats voor Israël. Want in de offerinstellingen ging het over de Christusverkondiging. Wij kunnen de ware betekenis van Christus' offerdood niet uit de werkelijke geschiedkundige kruisiging op Golgota leren kennen, maar uit de Mozaïsche offers en de openbaring die erop rustte en zou komen. Wij lezen in de evangelies DAT de Here Jezus geleden heeft en gestorven is, dát en hóé het offer op Golgotha gebracht is. Maar de betekenis ervan, debetekenis van dat enige offer die leren we uit de offerwetten die de HERE in Zijn verbondsliefde aan Mozes en in die openbaring daarna, gaf en uit de verklaring die het Nieuwe

Testament er verder van geeft. De Hebreeënbrief verklaart de betekenis van Christus' offer juist uit het boek Levitikus.

Zonder Levitikus met de hele offer- en heiligheidswetten is Hebreeën niet denkbaar. Om Golgotha goed te kunnen verstaan hebben wij het licht van Levitikus nodig. Met het offer van Christus wordt de vervulling van Levitikus gegeven. Natuurlijk brengen wij als Nieuwtestamentische Kerk ook offers – het offer van onszelf, van ons geld en goed, het offer van het gebed – maar het karakter van de offer is totaal veranderd. De Nieuwtestamentische offers zijn offers van dankbaarheid voor de verlossing die Christus voor ons verdiend heeft. Het zijn geen afbeeldingen van het ambtswerk van Christus maar deel van het dankoffer aan Christus door Zijn gemeente ook aan de Vader geeft. Ook een Oudtestamentische gedachte om offers van verbrijzelde harten en nieuw gemaakte harten als God-welgevallig offer te brengen die natuurlijk rusten op het werk van Christus Ps 40:7 ; Ps 50 : 18,19 ; Jer 7 : 21 ev.

De teruggekeerde ballinge herbouwden het brandofferaltaar. Het brandofferaltaar was de basis voor de offerbediening. Op dat altaar moesten alle offers die in het openbaar gebracht werden, geofferd worden. Het offerdier moest een mannelijk en volmaakte mak dier zijn. Een stier of schaap- of bok of, voor de heel armen duiven. De offeraar legde zijn hand op de kop van het dier om daarmee symbolisch het dier in zijn plaats te stellen – de mens is de dood schuldig, maar het offerdier gaat in zijn plaats. De offeraar bood zich dus zelf aan de HERE aan. Het leven van het dier komt dus in de plaats van het leven van de mens. In plaats dat mensenbloed vloeit laat de HERE toe dat het bloed van het dier vloeit. Nadat de offeraar zelf het dier geslacht had volgde het heel belangrijke werk van de priester met dat bloed. De priester had in de speciale bak het bloed opgevangen, smeerde van het bloed aan de hoornen van het altaar die symbool van kracht zijn en waardoor het krachtige en werkzame van de verzoening aangeduid wordt en sprenkelde dat nu daar in de voorhof, voor allen te zien, tegen het brandofferaltaar. Zo werd het bloed waarin het leven is aan de HERE aangeboden. Daardoor wordt de zonde van de offeraar verzoend, bedekt voor Gods aangezicht. Natuurlijk doet het bloed op zichzelf niets, het is geen toverij, maar de HERE aanvaardt het bloed als plaatsvervangende voor het leven van de menselijke offeraar. Het offerdier voor de zonde geslacht wijst op het zoenbloed van Christus, Christus het ware zoenoffer. De priester wees ook naar Christus, Christus de ware Priester en het altaar dat het offer geheiligd heeft, wees naar Christus. Daarna slachtte de offeraar het dier af en gaf de huid aan de priester, hij waste het offerdier schoon en deel het op in stukken zoals voor een maaltijd. De offeraar voltrok symbolisch zo eigenlijk het oordeel over zichzelf want

hij had toch zijn eenheid van offer en offeraar met zijn handoplegging duidelijk getoond. Daarna deed de priester weer iets, hij rangschikte de stukken van het offerdier op het altaar en bood die aan de HERE aan, verbrandde het offer volkomen waarvan de rook opsteeg naar de hemel als een liefelijke geur of eigenlijk letterlijk vertaald 'als een reuk die rust brengt'. Het offer brengt de mens met de HERE, troost, verzoening, de goede verhouding tussen de mens en zijn God. Het brandoffer werd elke dag in de ochtend en de namiddag gebracht. Voor bijv. het vredeoffer of het schuldoffer was er altijd een bepaalde reden door één of andere gebeurtenis maar voor brandoffers was er gewoonlijk geen reden die aangewezen kon worden. Boven de voorhof hing er dus gedurende de hele dag een rookkolom en men kan zich indenken dat de reuk van het brandende vlees door de hele stad trok. Als een verschrikkelijke ramp werd het gezien als het dagelijkse brandoffer voor de gemeente niet kon plaatsvinden Dan. 8: 11-13. Het spijsoffer of graanoffer was meer een dankbaarheidsoffer.

Het vredes- of dankoffer begon ook met handoplegging, slachten en bloedspreukeling maar alleen het vet en nieren, nieren die de innerlijke gedachten van de mens symboliseren, werden op het brandoffer gelegd en verbrand. De borst en rechterschenkel waren voor de HERE bedoeld en moesten door de priester als een beweegoffer aan de HERE aangeboden worden, daarna kon de priester als vertegenwoordiger van de HERE deze stukken houden. De rest van het offerdier werd door de offeraar en zijn mensen als vredeoffer opgegeten. Vooral zo werden de eerstelingen bij het heiligdom gegeten. De HERE was dan daar de onzichtbare Gastheer die op grond van het offer van verzoening de gemeenschappelijke maaltijd meevierde als voorspel op de maaltijd in de hemelse heerlijkheid

- wij kunnen dus de lijn van de offermaaltijd doortrekken naar het heilig avondmaal. Samengevat geven alle offervoorschriften van Levitikus 1 tot 7 de verschillende basistypes die samen het offer van Christus karakteriseren. Wij moeten er ook goed oog voor hebben dat het bloed van het offerdier met geweld genomen is. Het ging niet net over bloed, bloed dat bijvoorbeeld als gevolg van een ongeluk vloeide, had geen godsdienstige betekenis. Het bloed moest gewelddadig vloeien en daarna werd het bloed dat voor het aangezicht van de HERE gestort werd op het altaar gespreukeld of in het heiligdom gespreukeld of aan de horens van het reuk- of brandofferaltaar gesmeerd of gedeeltelijk op de grond gegooid. Zonder bloedstorting geen vergeving Heb 9: 22. Al dat bloed wees vooruit naar het bloed van onze Here Jezus Christus dat zo gewelddadig uit Hem uit gegeseld en geperst werd, bloed voor onze schuldverzoening. Opvallende karaktertrekken zijn bij het brandoffer dat letterlijk alles van het dier, behalve dan de huid, op het altaar verbrand

moesten worden als teken van volledige overgave van de offeraar. Dat wijst erop dat de Here Jezus Zich als het ware brandoffer volkomen liet verteren door de vurige vlammen van Gods oordeel op Golgotha en dat Zijn offer een vrijwillig offer was dat wijs op Zijn volkomen toewijding en onderwerping om de wil van de Vader te doen. Het spijsoffer wijdt erop dat de zelfofferande van Christus een geschenk was dat voor de Vader aangenaam was en Zijn toorn stilde, tot rust bracht. Heel belangrijk waren ook het zonde- en schuldoffer. Die waren dan voor de hogepriester en het volk wanneer het bloed in het heiligdom gebracht moest worden – op de Grote Verzoendag in het Allerheiligste- en het offerdier buiten de legerplaats verbrand moest worden. Wat ook wijst op de verzoening en het wegdoen van de zonde door Christus. Hij die ook buiten de stad geleden heeft. Het schuldoffer wijst er dan weer op dat de verzoening volkomen rust op de voldoening aan Gods recht. En dan zijn er dankoffers doe als lof-offer, geloften offeren en vrijwillige offer die ook allemaal naar Christus wijzen, Hij die ons opgedragen heeft om God in alles te danken en dankbaar te zijn.

We kunnen de betekenis van de offers ook samenvatten in de driedeling: rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijk making.

Rechtvaardigmaking : de offeraar brengt zelf het offerdier naar het altaar, legt zijn hand op de kop van het offerdier en draagt zo de verplichting om voor zijn zonde te betalen over op het offerdier, slacht het dier zelf (later doen de Levieten dat behalve bij duiven waar de priester dit moest doen omdat er zo weinig bloed was). Nu neemt de priester over want de opvang van het bloed en de besprenkeling of ander werk daarmee was altijd slechts priesterwerk want door het bloed geeft God aanvaarding van verzoening. Alles moes heel punctueel gedaan worden, precies zoals voorgeschreven vgl Ezra 3: 2 en 4, het bloed moet op de goede voorgeschreven plaats bediend worden en wel door de bevoegde persoon alleen dan zou God vergeving geven. Rechtvaardiging, verzoening. Heiliging: de verzoening vond nu symbolisch plaats, de zonden zijn bedekt, nu komt de heiliging voorgesteld en gewaarborgd door verbranding van het geslachte offerdier. Van elk offerdier werd altijd minstens iets verbrand. Door dat deel werd het geheel vertegenwoordigd en het hele offerdier aan God opgedragen en geheiligd als vertegenwoordiging van de offeraar. Hierbij kwam dat een bloedig offer altijd met een spijsoffer gecombineerd moest worden. Een spijsoffer bestond uit brood en wijn die symbool waren van de goede werken van de gelovige en verder was er wierook bij die het gebed symboliseerde en olie die wees op het werk van de Heilige Geest.

Verheerlijking : bij het vredeoffer hielden de offeraar en zijn gezin/ vrienden een offermaaltijd 'voor het aangezicht van de HERE' die een belofte was van de heerlijke maaltijd die in het Nieuwe Jeruzalem of in

het paradijs gegeten zal worden. In het vredesoffer zien wij dus de climax van de offers met de offermaaltijd. De HERE als tafelgenoot, Gastheer. Zonder de offerdienst kunnen wij het optreden van de gelovigen met de oprichting van het altaar op goede plaats op de dorsvloer van Arauna niet goed verstaan, sterker nog zonder dat kunnen wij het offer van onze enige Zaligmaker, Jezus Christus niet eens een bietje verstaan. Het hele volk trok op naar Jeruzalem om onder leiding van de hogepriester Jésua en Serubbabel de afstammeling van David de grote feesten te vieren. De zevende maand was de grote feestmaand. Op de eerste dag was het bijzondere nieuwemaanfeest gevierd Lev 23: 23-25; Num. 29:1-6 wat later

het Joodse nieuwjaarsfeest geworden is. Omdat die dag specifiek op de bazuin geblazen moest worden werd het ook het 'feest van het bazuin geklank genoemd. Daarna moest de Grote Verzoendag gevierd worden maar daarvan lezen we hier niet want al werd het altaar herbouwd, de tempel is nog niet herbouwd. Het derde grote feest was her Loofhuttenfeest dat altijd voor de Joden het grootste jaarlijkse feest was. In wezen was het een dankfeest na de vruchten- en wijnoogst Ex 23: 16 en 34:22 dat van de vijftiende tot die drie-en-twintigste van de maand gevierd moest worden. Het was ook het feest waarin de verlossing uit Egypte's slavenhuis en de reis door de woestijn gevierd werd en de Joden woonden tijdens deze feestdagen in hutten van takken en bladeren (loof). Het was een feest van uitbundige vreugde Deut. 16: 13-15. Loofhuttenfeest in het Beloofde land dat opnieuw gegeven is in afwachting van de komst van de beloofde Messias. Veel klem wordt gelegd op de nauwkeurigheid waarmee de geopenbaarde wil van God, zoals door Mozes aan het volk gegeven, gehoorzaamd wordt. Er is geen sprake meer van de verregaande ontrouw en slordigheid van het verleden. Geen eigenwillige godsdienst die zo 'n groot gevaar door alle eeuwen is, maar eerbiedig doen van dat wat God bevolen heeft. Behalve dat elke dag de vastgestelde morgen - en avondoffers gebracht werden, zijn ook de offers voor het Loofhuttenfeest precies opgedragen. Dit zouden gedaan zijn door de zo verarmde ballingen!! Dag na dag werden de brandoffers gebracht precies zoals in de Wet voorgeschreven was. De eerste dag van het feest waren het dertien jonge stieren bulle, twee rammen en veertien één jaar oude lammeren – allemaal natuurlijk zonder enig lichaamsgebrek – plus de nodige graanoffers die in elk geval altijd samen met een brandoffer gebracht moesten worden, plus een bokram als zondoffer. De tweede dag twaalf stieren plus de anderen van de eerste dag, de derde dag elf stieren en zo elke dag een stier minder plus al het andere dat de eerste dag gegeven was. Same n71 stieren, 15 rammen, 105 één jaar oude lammeren plus nog 8

bokrammen als zondoffers en dan lezen we bij elke dag 'afgezien van het geregelde brandoffer met de graan- en drankoffer erbij. Dit zijn dan de brandoffers, de graanoffers, de drankoffers en de maaltijdooffers die u in uw feesttijden aan de HERE moet brengen, uw gelofteoffers en vrijwillige offers' Num. 29: 12-39 Zo werd de offerdienst hersteld maar er was nog niet eens een begin gemaakt met het herstel van de tempel, de fundamenten waren zelfs nog niet eens gelegd. Er werd echter wel met voorbereidingen begonnen door mede-Israëlieten die steenhouwers en andere vaklieden waren door geld te betalen en de Sidoniërs en Tiriërs die de Feniciërs waren, met voedsel, drank en olie. Dat was nu weer zoals in de dagen van Salomo's tempelbouw 2Kron2:10. Om het cederhout van de Libanon te halen werden de Feniciërs gebruikt en zoals toen weer met voedsel betaald want die waren iets wat ze niet zelf konden produceren. De cederstammen werden van de Libanon naar de zee gebracht en in vloten gemaakt om zo naar Jafo (nu Jaffa) gebracht te worden en van daar af per weg ongeveer 70 km naar Jeruzalem toe gedragen. Na de regentijd en de gerst oogst s werd in April-Mei 536 een begin met de herbouw van de tempel gemaakt. De Levieten moesten toezicht houden over het tempelbouwwerk om te zorgen dat er niet van cultische voorschriften afgeweken zou worden en dat de offerdienst niet door het bouwwerk verhinderd zou worden. Het leggen van het fundament was waarlijk reden voor feestvieren. De priesters traden dan ook in hun ambtskleding op en bliezen op de trompetten die het priesterlijke instrument waren, terwijl de Levieten uit de Asafgroep de cimbale bedienden,

cimbale die uit twee bakken van metaal bestonden en tegen elkaar geslagen werden.

Zij traden op 'om de HERE te loven zoals koning David van Israël bepaald had'. Koning David regelde in zijn tijd al de tempelmuziek. De gebruikte muziek is dezelfde als bij de inwijding van de eerste tempel 2Kron5:13; Psalm 136 worden ook nu aangehaald. Toch was dit ook weer een geval van gemengde gevoelens voor de oudere priesters, Levieten en familiehoofden die de oude oorspronkelijke tempel nog gezien hadden. Zij hadden de oude tempel nog in een (grote?) mate van zijn pracht gezien en de vernietiging van tempel en volk beleefd – de absolute verschrikking daarvan schetst Jeremia schrijnend duidelijk in zijn Klaagliederen. Al kan het dan zo zijn dat Haggai 2:3 niet van toepassing is omdat de zij die huilen nog niet aan het fundament konden zien dat de tempel niet zo mooi als die van Salomo kon worden, neemt dit niet weg dat elk mens op zijn vingers kon uitrekenen dat dit wel het geval zou zijn. In elk geval zagen huilenden die bij het zien van de fundamenten aan de eerste tempel teruggedachten toen in tranen uitbarstten. De reden geeft genoeg stof tot speculatie en interessante

verklaringen. Luteyn zegt dat het zijn ervaring is dat het vreugdevolle heden juist het droevige verleden laat opkomen: er zijn weinig feesten waar juist de ouderen geen tranen storten. Dat is nu eenmaal maar deel van het ondermaanse. Grosheide wijst er weer op dat de jongeren de oude tempel niet gezien hebben en nu eenzijdig juichen over het uiterlijke herstel met de komst van weer een tempel maar vergeten dat Israël juist geestelijk herstel nodig heeft.

Terwijl de ouderen weer op hun beurt te weinig van de HERE verwachten door te vergeten dat de HERE uit iets wat klein is juist iets wat groot is kan maken en dat ook zal doen als zij Hem gehoorzamen. Beide groepen letten te veel op het uiterlijke. Het vreugdevolle gejuich overstemt echter het gehuil van de oude garde. Dat de nieuwe tempel niet vergelijkbaar zou zijn met de pracht g van de oude tempel, liet de HERE toch ook wel gebeuren zodat het volk langzaam maar beslist zeker van het oude verbond losgemaakt moest worden. Met het herstel van de tempeldienst werd nu die allerlaatste periode van de Oudtestamentische bedeling ingeluid. Een periode die afgesloten wordt met Hem die het fundament van de ware tempel zal leggen en zo de Oudtestamentische eredienst en tempel onnodig zal maken. De tempelervedienst wees altijd vooruit naar de komst van Jezus Christus en maakte het volk rijp voor de gedachte aan het grootste offer van alle tijden. De gelovigen zijn op de komst van de Messias voorbereid door de offerdienst en zo kunnen de lijnen doorgetrokken worden naar ons toe die door Woord en sacrament als Nieuwtestamentische gemeente voorbereid worden op de wederkomst van onze Messias. Een Bijbelgedeelte zoals dit hoofdstuk geeft geweldig veel gelegenheid voor allerlei stichtelijke woorden en gedachten en het doortrekken van lijnen van die tijd naar onze tijd. Zoals te zeggen dat het fundament precies op het oude fundament moest liggen en dan zeggen dat wij ook op het oude fundament moeten bouwen. Natuurlijk kan het zo zijn maar dat staat niet in de tekstwoorden. Om dan de lijn door te trekken naar Paulus in 1Kor 3:10 e.v. klinkt goed maar is niet werkelijk van pas Paulus' uitspraak moet op zichzelf gelezen en aanvaard worden. Het tempelfundament is mensenwerk al was het nog zo'n gelovig werk. Het fundament waar Paulus over spreekt is geen mensenwerk maar Jezus die Christus, Zoon van God en Zelf God. In onze eeuw van zo'n gemakkelijk gebruik van heilige woorden en van een zo menselijke familiariteit met de Allerheiligste is grote bescheidenheid en kinderlijke eerbied iets wat wij gerust weer aan kunnen leren.

VIJANDSCHAP WANNEER BEGINSELEN HET ZWAARSTE WEGEN EZRA4

De Here Jezus waarschuwt ons voor wolven die in schaapskleren komen Mt 7:15, dat is precies wat de teruggekeerde bannelingen ook beleefden. De vijanden van Juda en Benjamin hoorden dat de bannelingen een tempel bouwden voor de HERE, de God van Israël, lezen we in vers 1. Maar deze vijanden komen nu met een wonderlijk aanbod van hulp naar de bannelinge die deze werkelijk waar heel goed kunnen gebruiken. Het aanbod was echter hoegenaamd niet vrijblijvend of zonder allerlei verplichtingen – het was zo duidelijk als daglicht te zien toen de bannelingen het aanbod van di hand wezen. De vijanden waren de Samaritanen zoals wij gewoon zijn om hen te noemen. Het was echter geen bepaald volk dat in Samaria woonde of Israëlieten die daar woonden. Onder Samaritanen werden wel oorspronkelijk de inwoners in en rondom Samaria bedoeld maar eigenlijk ontmoeten wij hen in de

Bijbel van de eerste keer af in 2Kon17 als een heel mengsel van allerlei volken. Zij bestonden uit Israëlieten die niet in ballingschap weggevoerd waren plus allerlei mensen die door de Assyriërs als bannelingen naar Samaria gevoerd waren. Omdat vooral vooraanstaanden en hun gezinnen (en hun slaven en hun gezinnen) door de overwinnaars in ballingschap weggevoerd waren, namen deze mensen uit de hogere klasse ook hun afgodsdienst mee zo werd een menigte nieuwe afgoden in Palestina ingevoerd. Elke volksgroep diende toch zijn eigen specifieke goden, er waren er zelfs die kinderooffers aan hun afgoden brachten, plus tegelijkertijd de HERE dienden 2Kon17:31,32. Onder de Assyriërs waren er geweldige volksverhuizingen met al die onvoorstelbare ellende die daarmee gepaard gingen, in Samaria kwamen zelfs woestijnbewoners 'waarvan geen wijze of geleerde nog ooit gehoord had' volgens een antieke heidense schrijver (Sargon in zijn annalen). Vanwege hun achtergrond en afkomst kunnen wij dus met veiligheid aannemen dat de Samaritanen goed ontwikkelde mensen waren die in elk geval meer van de wereld gezien hadden dan de achtergebleven Joden. Juist omdat de overwinnaars door de eeuwen de room van een gemeenschap deporteerden zijn zij die achterbleven niet juist de intelligentsia en entrepreneurs die schijnbaar makkelijker de plannen van de bezetters kunnen saboteren. Wij zien tot vandaag toe dezelfde verwrongen ideeën in de hoofden van massamoordenaars als Hitler en Stalin – zij hadden een abnormale angst voor mensen die geleerd zijn en daarom moesten deze mensen allereerst vernietigd worden.

In een bloedige totalitair regime mag niemand denken. Daarom is in een land als Cambodja met de zuiveringsveldtocht van de Khmer Rouge van Pol Pot ongeveer de professionele en technisch bekwame bevolking van het hele land vermoord – en dat is zo onlangs dat hofzaken over deze mensenslachten nu hopelijk zullen beginnen. Tot in elk geval enkele decennia geleden waren er nog zo'n 500 Samaritanen waarvan een kleine godsdienstige gemeenschap bij Nabloes woonde. Er is ook in het moderne Samaria door de Joden een school voor hen begonnen om de Samaritanen als een verwant volk voor de ondergang te bewaren en in te schakelen bij het nationale Jodendom. Of zij ingeschakeld zijn is niet duidelijk, ze hebben een heel gesloten gemeenschap met ondertrouwen gevormd. Het is goed om de achtergronden te beseffen want anders zijn we geneigd om de Samaritanen als achtergebleven onnozele heidenen te beschouwen. De gelovige Joden zien ons toch als beter en slimmer en beschaafder dan de ketterse Samaritanen... Dit dan wat betreft Noord Israëls inwoners. In Zuid Israël kwamen volgens Ezechiël 35 de Edomieten als aasvogels op de grond van de Joden af en er zaten er naast. Al deze nieuwe inwoners voelden dat zij er nu al jaren en jaren, ja

al generaties lang woonden en verblijfrechten hadden. En nu komen de Joden als de koning zijn witte broodjes en eisen hun stokoude rechten op. Maar de infrastructuur van het arme land was niet opgewassen tegen zo'n geweldige toevloed van armoedzaaiers. De economie zou die niet aankunnen. En nou beginnen deze eigenwijze Joden die al de eeuwen door ook op politiek gebied professionele probleemmakers waren (vs.15), nu beginnen ze met de bouw van hun tempel. Dat betekent heel eenvoudig dat het dan voor hen en de Joden glashelder duidelijk is dat de HERE Kanaän weer als Zijn eigendom in bezit neemt. De Samaritanen beseffen dat ze eieren voor hun geld zullen moeten kiezen, tegen de wil van de koning kunnen ze nu niet ingaan. Die oplossing is dus een verbond met de Joden sluiten – dan kunnen ze ook genieten van de voordelen die de Joden krijgen. Een slim plan, slim want per slot van rekening hadden zij ook nog een grote dosis joodse bloed, en ook slim uitgevoerd want zij bieden hun hulp aan met het geweldige grote werk van de tempelbouw. Slim want zij bieden dat aan aan de leider van het volk, Serubbabel, en de familiehoofden terwijl de priesters en Leviëten mooi gepasseerd worden. Als zij het voor elkaar kunnen krijgen om samen te bouwen dan wordt daardoor hun verblijfrecht mooi erkend. De teruggekeerde ballingen wijzen het aanbod van de Samaritanen echter absoluut maar op een heel diplomatieke manier af. Ze spreken met geen woord over godsdienst en godsdienstige onreinheid en dergelijke maar gooien het over de boeg van de opdracht die zijne majesteit de koning specifiek enkel en alleen aan de Joden gegeven had. Wie wil nu tegen de wil van de koning ingaan? Vooral waar oosterse vorste berucht waren door hun wispelturigheid. Menselijkerwijs gesproken was dat een domme-astrante houding die hen onmiddellijk ook duur te staan kwam. De achterbakse vijzende hadden onmiddellijk kleur bekend en het leven van de Joden zo zuur gemaakt met dreigementen en tegenwerking dat de tempelbouw zestien jaar lang gestaakt werd – maar behalve die uiterlijke problemen was een andere reden de verkeerde hartsgezindheid van de Joden zoals wij vooral bij Haggai horen. Geloof werkt op vele manieren. Hier werkt het een mooi diplomatieke antwoord dat de verheidenste Samaritanen niet beledigd. Velen van ons die met Joden te maken kregen weten dat diplomatie of takt niet dikwijls of maklelijk bij hen aangetroffen wordt – dat is eenvoudig geen algemene karaktertrek onder hen. Daarom is het hier in de tekstverzen opvallend maar niet grappig want het is toch één van de vruchten van geloof. Goed, het was dus diplomatiek mooi en zacht en slim gesteld maar maakt het daar nu een goed antwoord door? Was het niet heel hard en afstotend en juist ten opzichte van de zendingroeping absoluut contra productief en nogal farizeeïstisch? Wij leven in een tijd van veelgeroemde verdraagzaamheid – ten minste op papier en zolang

je her eens bent en niet het etiket van 'fundamentalisme' verdient - en dan klinkt het Joodse optreden onnozel hoogmoedig en een voorloper van deze 'misdad tegen de mensheid' zoals apartheid genoemd wordt. Deze Joden zijn zo brutaal egoïstisch dat ze voortdurend spreken van 'hun' God alsof zij het alleenrecht op God hebben. Aanvallen precies dezelfde als vandaag waar allerlei 'christenen' en vooral deze mensen die banden hebben met de Wereldraad van zogenaamde kerken met groot geraas beweren dat alle godsdiensten in wezen hetzelfde zijn, allen aanbidden dezelfde 'god' of het nu christen of mohammedaan of boeddhist dis is. Zoals een populair liedje voortdurend op de radio verkondigd het doet er niet toe welk (heilige) boek je leest'. Wat was echter het geval met Israël – 'was' niet 'is' niet, het Israël van vandaag' een samenraapsel van Joden die uit de hele wereld naar Palestina getrokken zijn en daar een wereldse staat gesticht hebben met humanistisch-socialistische-aardse idealen. In zoverre er van de Joden nog het joodse geloof aanhangen zijn ze in de minderheid en in elk geval antichristelijk.

Om de houding van de Joden die in hun kleine groepje die het hele Israël vertegenwoordigd hebben, goed te verstaan moeten we letten op de verbondsverhouding waarin zij tegenover de HERE stonden en staan. Wat is het VERBOND? De HERE God heeft met het Israël van het oude verbond, van het Oude Testament, Zijn verbond gesloten. HERE met vier hoofdletters is dan ook de vertaling van het Hebreeuwse JAHWE (niet Jehova wat 'n verkeerde vertaling is door mensen met meer geraas dan intelligentie en die o-zo-geleerd willen klinken met hun gebruik van de Naam te pas en te onpas). Wat betekent het dat de HERE = getrouwe Verbondsgod Zijn verbond met Zijn volk gesloten heeft? (Voor een breedvoerige bespreking met verbondsdokumentten die internationaal gebruikt worden is zie mijn "GewaARBorgde Overwinning – hulp bij de Bijbelstudie van het boek Daniël").

Om het Woord van God goed te kunnen verstaan is het noodzakelijk om de verbondsgedachte en verhouding met de getrouwe Verbondsgod goed te verstaan. Wij zien juist dat door het vergeten van of veronachtzaming van het verbondskarakter van Gods werk en de Heilige Schrift er een cultus is van geestelijk egoïsme dat alleen gericht is op het verdienen van eigen zaligheid in de plaats van verering van God. Een gevolg daarvan is natuurlijk ook de minachting van de Kerk als Lichaam van Christus en het stichten van allerlei losse 'geloofsgemeenschappen' of kerkloosheid. Het is zo tragisch dat de ervaring leert dat mensen die de verbondsgedachte loslaten en de kinderdoop verwerpen en aansluiten bij een geloofsgemeenschap die hun gevoel meer bevredigt, dan daarna geneigd zijn om van de ene naar de andere gemeenschap te zwerven met een voortduren zoeken naar een voorganger die hen een

'geestelijke opkikker' kan geven om zo dikwijls uiteindelijk kerkelijk dakloos te worden. Wanneer de kerkelijke wortels losgesneden worden volgt er al te dikwijls op dat het gaat zoals de Here Jezus gezegd heeft over het gras dat opschiet maar onder de middaghitte verwelkt.

De hele Schrift is van begin tot eind de openbaring van God als onze Verlosser. In elke geschiedenis worden we gewezen op de verlossing door de Middelaar. Natuurlijk is dat niet in elke geschiedenis voluit zichtbaar. Er was in de openbaring van God een groei, voortgang, ontwikkeling van de verlossing die reeds in de moederbelofte in Genesis 3:15 gegeven is. Omdat in alle werk van God in de geschiedenissen van het Oude Testament de kiem van de verlossing al opgesloten ligt moeten wij die zoeken in het licht van het Nieuwe Testament. Zo is het getuigenis over Jezus Christus ook in de Oudtestamentische profetie. In alles in het Oude Testament werkt onze Middelaar al, in de mensen, in het gebeuren, in de geschiedenis werkt Hij om Zich te openbaren. Door Zijn Geest maakt Hij de geschiedenis een wonder, alles is vol van Hem. Wij richten niet al onze aandacht op mensen en hun geloof in de Bijbelse geschiedenis maar op de genade van God die in Christus geopenbaard is. De genade dat God hen gebruikte – in het oude verbond om de weg voor de komst van Christus recht te maken, in het nieuwe verbond om het Koninkrijk van Christus te helpen bouwen, om de rijkdom van de genade van God in Christus te mogen verkondigen, uit-te-leven. Een groot gevaar van de 'kinderbijbels' is dat een Bijbelpersoon-als-mens daarin al de aandacht krijgt en dat daarvandaan is-gelijk aan lijnen doorgetrokken worden naar de luisteraar vandaag. Bijvoorbeeld Samuel als kind in de tabernakel of Jozef in het huis van Potifar – het kind dat luistert moet nu een klein Samuëltje of tiener-Jozef wezen, de onvruchtbare (getrouwde)vrouw moet een biddende Hanna worden. Dat dit wel problemen kan opleveren zien we al in de tent van vader Abram waar hij verschillende keren met leugens ander onder de toorn van God liet komen en in zijn kleinzoon Jakob een geduchte navolger kreeg. Wat Jozef betreft was hij als jongeman of zoon pappies oogappeltje en een onuitstaanbare bedorven brokje dat ervan genoot om een nieuwsbrenger te zijn. Om bij Jozef te blijven, kunnen wij met kleurvolle strepen de goddeloze broers afschilderen (al hebben we grote sympathie met hun getergde en beproefde geduld) en dat Jozef op God bouwde en door God verlost werd maar daar moet bij komen – zoals dat in de Schrift staat – dat God alles in al dat jaar vanaf zijn verkoop als slaaf tot zijn dood toe juist beschikt heeft 'om een groot volk in het leven te houden' Gen 50:20. Van het begin af gaat het dus over God en Gods volk en dan is Jozef 'slechts' een instrument. Het gaat in de heilige Schrift niet over een bepaalde persoon met *zijn* werk en *zijn* verkeerde zondige daden en

zijn geloof en wat ook al van hem of haar – het gaat over God en Zijn verlossingswerk in de geschiedenis door de eeuwen. Het gaat van begin tot eind over God. Juist Calvijn heeft zo duidelijk opgemerkt dat alles in ons leven en het hele doel van ons leven de eer van God is. Misschien juist daarom dat hij zo aangevallen en bespot werd in een tijd van vergoddelijking van de ‘mondige’ – eerder grootsprekende – mens met al zijn soorten ‘rechten!!’

Van de schepping af heeft God met de mens een verbond gesloten en *daarin* is er natuurlijk van ‘rechten’ sprake. De oorsprong, het begin, van verbondssluiting is bij God. In dat verbond heeft God aan de mens ‘rechten’ gegeven. Hij leert di mens verbondstrouw en –liefde. Van het vroegste begin af heeft God het verbond gegeven. Hosea stelt het “zij hebben zoals Adam het verbond overtreden 6:7 Al was het woord ‘verbond’ nog niet gespeld, al de noodzakelijke elementen ervan waren aanwezig: belofte, eis, vloekdreigement, insluiting van nakomelingen. De mens had een mandaat gekregen om de paradijstuin te bewerken en te bewaken. De mens geschapen naar het beeld van God waardoor hij onmiddellijk al in een verbondsverhouding met God leefde, iets wat geen dier of engel heeft. Er is dan ook een geweldig verschil tussen de dienst aan God van de mens en de engelen. Bij de mens geschapen naar het beeld van God is het beeld-dienst, beeld-kennis. Voor de mens is er geen godsdienst denkbaar behalve de verbondsdienst. En dan lezen we Genesis 2:16,17. Zover wij uit de Schrift weten was dat de tweede keer dat God de mens een openbaring gaf, de eerste was met betrekking tot zijn werkroeping in de tuin. Nu lezen we uitdrukkelijk dat de HERE God met de mens sprak Duidelijk hoorbaar *gesproken* heeft want satan hoorde dat ook. Met dat wat de HERE zegt zet Hij de mens onder het verbond met zijn twee kanten van belofte en eis/dreiging. Het reeds bestaande verbond was nu openlijk afgekondigd. De HERE zegt niet uitdrukkelijk dat Hij het verbond opricht zoals Hij dat later tegen Noach of Abram zegt -de reden zal wel zijn dat de HERE Zich aansluit bij het peil van de kennis die de mens heeft. Abram wist bijvoorbeeld goed wat verbondssluiting betekende en wat plaatsvindt want het was algemeen gebruik. Dat is ook duidelijk uit het feit dat de HERE bij die verbondssluiting geen verduidelijking gaf over de rokende oven en vurige fakkel die tussen de geslachte offerdieren doorging Gen 15. In het verbond in het paradijs speelde de *wet* een overheersende rol. De mens mag van alles eten wat de HERE hem/haar geeft maar dan ook dat wat God aangewezen heeft, geen vrije keuze maar het is het volgen van Gods keuze. In de rijkdom van keuze is er echter één uitzondering, een uitzondering ten opzichte van een gewone, willekeurige boom waarvan de mens niet mag eten. Natuurlijk was er op zichzelf niets met het eten van die boom verkeerd – het werd echter verkeerd omdat de HERE dat

verboden had. De mens stond onder de geopenbaarde wil van God, hij was niet zijn eigen baas. Het draaide alles om gehoorzaamheid. De mens werd op de proef gesteld of hij de absolute soevereiniteit van God in degelijke bewustheid wilde erkennen en er onvoorwaardelijk voor wilde buigen en God van harte wilde dienen. De mens wilde niet. Nu viel de mens onder de vloekdreiging van het verbond terwijl hij wist van de dreiging dat hij dan het eeuwige leven zou verliezen – 3:22. De mens bezat een zuiver profetisch denken en kennis van de wereld waar hij geen deel van was. Hij wist van demonen want waarom moest hij anders de tuin ‘bewaken’? Na de zondeval herkende hij de cherubs. De heerlijkheid van het leven in het paradijs onder de gunst van God was ondenkbaar heerlijker dan wij wat ons kunnen indenken. Het verbond was een rechtsovereenkomst tussen God en de mens. Er was geen sprake van dat de mens Gods ‘vriend’, Gods ‘beminde kind’ was. God geeft het verbond van Zijn kant af en de mens is er volkomen ondergeschikt aan. Maar nu gaat God verder en Hij roept de mens als de ‘andere partij’ in dat verbond en geeft Hij de mens daarin verbondsrechten. Sterker nog Hij bindt de mens aan het verbond maar Hij bindt *Zichzelf* ook aan de verbondsrechten. De mens kan op Hem bouwen want Hij is trouw aan Zijn verbond. Een roerend voorbeeld daarvan zien wij in Exodus 32 waar God het volk bij het dienen van het gouden kalf wil vernietigen om Mozes tot een groot volk te maken. Mozes echter pleit op de verbondstrouw van de HERE, hij beroept zich op de beloften aan Abraham en gebruikt die als wapen tegen Gods toorn. Er is dus leven in de verbondsverhouding. Waar de rechtsverhouding bestaat komt ook de levende liefdesverhouding, de Schrift spreekt dan ook dikwijls van het verbond van God met Zijn volk als van een huwelijksverbond. Hij noemt Zichzelf de Man en Zijn volk de vrouw Jes. 54:5,6; Hos. 2:15; 3:3; Ezech.16:8 en de verbondsbreuk dan hoererij en overspel Jer. 3:8,9; Ezech. 16:32. Zoals een huwelijk een rechtsovereenkomst en een levenslang liefdesleven is, zo is het verbond van God met de mens. De HERE daalt in dat verbond af naar de mens toe en dat werd de duidelijkste werkelijkheid in de komst van onze Here Jezus Christus, de Zoon die ons vlees aannam en één van ons werd. De Man die dagelijks met de discipels leefde, samen met hen at dronk, Wiens woorden zij elke dag konden horen, Wie ze konden voelen en zien, was God. Een ander aspect van het verbond is dat het geen mens insluit maar mét hem. zijn nageslacht. Adam was verbondshoofd. Uit hem zou God manninne Eva formeren en uit hun huwelijk zou de hele mensheid voortkomen. Onderhouden van Gods verbond zou ongekende zegen voor allen ingehouden hebben. Verbreking van het verbond heeft ongekende straf gebracht over allen die in het verbond begrepen waren. Als wij nu

typisch menselijk af zouden willen vragen wonder over wat geweest zou kunnen zijn dan kunnen we denken dat als alleen Eva gezondigd had, zou *zij* de straf ondergaan hebben maar niet de hele mensheid van alle eeuwen. De val van Adam was echter voor elk mens beslissend want hij had gezondigd als vader en hoofd, als verbondshoofd in wie de geboorte van alle mensen besloten was. Nu spreken we dikwijls van een 'werkverbond' in het paradijs om daarmee het 'genadeverbond' van later te onderscheiden. Er is veel kritiek tegen de benaming 'werkverbond' maar een ellende met theologen is dat dikwijls problemen opgeroepen worden die wij als gewone gelovigen nu niet zo erg raken. Natuurlijk kan 'werkverbond' nooit betekenen dat de mens het eeuwige leven door gehoorzaamheid kan *verdienen*. Hoe kan men in het paradijs of later ooit een werk doen dat van gelijke waarde als Gods werk is en door God als zodanig beloond moet worden? God heeft het verbond van Zijn kant af eenzijdig ingesteld uit Zijn vrijmachtige genade. Zo kan de mens alleen maar pleiten op dat wat de HERE beloofd heeft in Zijn Goddelijke goedheid zonder dat HIJ enigszins iets verplicht was. God heeft de overeenkomst opgesteld, en begon, Hij stelt voorwaarden, Hij stelt de eisen, God bepaalt de toekomst van de mens als beloning op zijn gehoorzaamheid. Als de mens dus gehoorzaam gebleven zou zijn, zou God het eeuwige leven niet gegeven hebben op grond van die gehoorzaamheid, maar op grond van Zijn beloftewoord. Omdat de HERE dit zo bepaald heeft, zou de mens dat leven ontvangen hebben. Het komt er dus op neer dat de gehoorzaamheid van de mens de weg *pad* zou zijn, het *middel* waardoor, de *manier* waarop dat leven ontvangen zou worden en *nooit zou gehoorzaamheid de reden zijn waarom het leven ontvangen zou worden*. Hetzelfde als vandaag het *geloof* niet de grond voor het eeuwige leven is maar het middel – waardoor – het beërfd wordt. Bij onze Here Jezus Christus was dit alles natuurlijk totaal anders. Hij verdiende dat eeuwige leven voor ons *op grond van Zijn gehoorzaamheid* door de dood aan het kruis. Enkel en alleen bij Hem is er sprake van *verdienen*. Adam verbrak het verbond, maakte het ongedaan. Maar Gods verbond is een eeuwig verbond. Hij herstelde het door het sturen van Zijn Eniggeboren Zoon deze Tweede Adam die aan Gods gehoorzaamheid volkomen voldeed. Van het begin van Zijn ambtswerk werd Hij door satan beproefd, verzocht, maar Hij bleef gehoorzaam. Door alles droeg Hij op Golgotha de volle consequenties van de *vloek-van-het-paradijs* toen Hij de eeuwige dood met lichaam en ziel inging het waar Hij door God verlaten was. Door Zijn Goddelijke kracht kon Hij de rechtvaardige straf van God voor alle mensen, dragen en wegdragen zonder er eeuwig ronder te moeten blijven liggen. Zo hield Hij het verbond en gaf aan God alle verschuldigde eer en ontving Zelf bij Zijn hemelvaart de zaligheid van het

eeuwige leven. Christus wordt de Middelaar van het verbond genoemd, Hij heeft het verbond hersteld als Middelaar tussen God en mens. Tegenover het werkverbond wordt het nu het *genadeverbond* genoemd of ook wel vredesverbond Jes. 54:10, Ezech. 34: 25 en 37: 26. God heeft het 'werk-verbond' dus niet afgeschaft en iets anders in de plaats gegeven, maar door de Middelaar heeft Hij het verbond herstel maar daardoor ook het *karakter* van het verbond veranderd. Het was een verbond waardoor de mens het eeuwige leven zou ontvangen langs de weg van zijn volstreekte gehoorzaamheid, nu werd het door Christus' verzoeningswerk een verbond op grond waarvan de mens het eeuwige leven ontvangt *uit genade alleen* door middel van het geloof in Christus. In het kort volgt hieruit dat niet meer de Wet op de voorgrond staat maar *de belofte en dat is nog altijd de belofte van het eeuwige leven*. De eis van volstreekte gehoorzaamheid aan alle geboden van de HERE is veranderd in de *eis van het geloof in de Here Jezus Christus*. Het geloof dat als een genadegave van God door God aan ons gegeven wordt is de weg waarlangs, het middel waardoor het leven ontvangen wordt. Als wij in Christus zijn dan wordt Zijn verbondstrouw aan ons toegerekend alsof wij de gerechtigheid zelf volbracht hebben, zelf het verbond gehouden hebben, zelf het leven verdiend hebben. Alleen door het geloof zijn wij in Christus ingelijfd. Het herstelde verbond blijft ook het karakter houden van inclusiviteit, het verbond met *ons en onze nakomelingen of zaad*. De kinderen van verbondsouders zijn automatisch in het verbond opgenomen. Iets daarvan is vergelijkbaar met het burgerschap, het kind van Nederlandse ouders ontvangt automatisch hetzelfde burgerschap. Voor het verbondskind is de verbondsovereenkomst, de verbondsverhouding de weg naar het eeuwige leven, alleen door het geloof in Christus. Het verbond geeft ook de troost aan gelovige ouders van wie de kleine kinderen sterven dat zij in de zaligheid opgenomen zijn als verbondskinderen die deel hebben aan Gods heerlijke verbondsbeloften. Aan de andere kant blijft er natuurlijk ook de mogelijkheid van de verbondsbreuk, het schenden en verbreken van het verbond door de mens, het verbondskind. Op elk verbondskind dat in ongeloof vervalt en daarin verhardt komt de volle kracht van de verbondsvloek terecht. Opsommend: er is geen bewuste gemeenschap met God mogelijk behalve in de verbondsverhouding tussen God en mens. Buitenkant het verbond geeft ons geen 'rechten', wij zijn rechteloos en is er geen sprake van een levende verhouding met God. Betekent dit nu dat de Samaritanen geen mogelijkheid hadden om in het verbond opgenomen te worden? Was het hermetisch afgesloten behalve voor hen die door geboorte in het verbond waren – en dan no van de kant van beide ouders want wij zien later dat de vreemde vrouwen en hun kinderen weggestuurd worden- dus ras- en bloed zuiver? Nee. Zelfs

in de Oudtestamentische tijd was het mogelijk om langs de weg van het geloof in de verbondsgemeente opgenomen te worden. Het duidelijkste voorbeeld is Ruth (zie bijv. mijn boekje 'Zeventig maal zeven'). In het Nieuwe Testament zien we duidelijk dat de Here Jezus Christus voortdurend de erkenning van het verbond wil hebben en dan helpt. In de geschiedenis van de genezing van de slaaf van de hoofdman over honderd zegt deze vooraanstaande Romeinse ambtenaar dat hij als heiden niet waard is dat de Here Jezus in zijn huis komt – als hij dan zo het verbond erkent, dan helpt de Here Jezus en betuigt Hij zelfs dat Hij zelfs in Israël, in het verbondsvolk, niet zo'n groot geloof gevonden heeft. Hetzelfde in de geschiedenis van de Kananése vrouw – als zij erkent dat de hondjes geen recht hebben op het voedsel van de kinderen, helpt Christus Mt 15. Als Christus deze erkenning vraagt, wie zijn wij om dat niet te doen? Zij die binnen het verbond geboren zijn moeten dat dankbaar als genadeweldaad verstaan en buigen onder de wil van de God die roept en die verkiest. Zij die buiten het verbond geboren zijn, moeten het verbond erkennen en eren en er jaloers op worden zodat zij erin opgenomen kunnen worden. Dit zet elke gelovige voor de kernvraag of anderen jaloers worden op een leven in het verbond? In het licht van het verbond en doordat de geschiedenis bittere-heel bittere lessen opgeleverd heeft door de zonde van een menggodsdienst en de verbondswraak en verbondsvloek erover, wijzen de leiders het aanbod van hulp af. Ek leg nadruk op het feit dat de 'leiders' het zo besloten hebben, want het lijkt alsof een aanzienlijk deel van het volk dit nu juist geen verstandig besluit vond. Dat zijn vooral zij die dan ook slappe handjes en bevende knieën kregen toen de Samaritanen kleur bekenden en op allerlei manieren het werk aan de tempel herbouw saboteerden. Omdat wij *in* de wereld leven is het onmogelijk dat wij niet door de *tijdgeest* geroerd en soms aangestoken worden. Halfhartigheid en halfslachtigheid is wat de klok slaat op het christelijke terrein. Er moeten geopende deuren zijn naar allen. Apartheid op godsdienstig terrein is een zonde, er mag in elk geval geen apartheid meer zijn, geen wit-of-zwart- alleen een heerlijke regenboog van ...*grijs*. Dan is het geen verschrikking van verkrampte liefdeloos hooghartig optreden als de Roomse paus in deze zo gevorderde eeuw van medemenselijkheid zegt dat alleen zijn 'kerk' de ware kerk is en al de anderen – met inbegrip van de Anglicaanse kerk – niet echt 'kerken' zijn. Dit is een eerlijke rondborstige uitspraak – al botst die met veel ander uitspraken en optredens van de Roomse hiërarchie m.n. tegenover het antichristelijke mohammedanisme. Onze tijd heeft mensen nodig die eerlijk voor hun mening uit kunnen komen. Daarom is het zo jammer dat wij zo zelden horen dat de Kerk waarin de HERE ons geplaatst heeft de enige ware Kerk is volgens onze eigen belijdenisgeschriften en ondanks al het

zondige erin. Bij elke meerdere kerekelijke vergadering roepen wij dan ook in onze 'Openlijke verklaring' allen op om samen met ons de HERE Here te dienen en te prijzen. Het is ongehoord dat er stemmen in het christendom opgaan om samen met Mohammedanen of Boedhisten of andere heidenen een 'godheid of godheden' te aanbidden. 'Godheden' en niet goden – klinkt dat dan beter? Onder de zogenaamde Afrikaanse 'zusterkerken' komt er blijkbaar ook niet veel van een eenheid hoewel wij op papier dezelfde belijdenisgeschriften hebben. Dan is het niet te verstaan dat de 'president' van de Apostolische Geloofszending onlangs kon zeggen dat hij in dat betrokken jaar meer in Nederduits Gereformeerde gemeenten gepreekt heeft dan in zijn eigen geloofsgemeenschap. De AGS is niet eens deel uit van het Protestantisme. Hoe in vredesnaam kunnen wij ooit met de NGK over eenheid willen spreken als er onder hen niet eens sprake van is. In de zuivere Kerk zijn de avondmaalstafel en de preekstoel niet open. Er zijn Schriftuurlijke regels die door de eeuwen gehandhaafd worden. De Joden in Jeruzalem *konden* eenvoudig niet anders dan het hulpaanbod van aanhangers van een menggodsdienst se van de hand wijzen. Israël ontving de roeping om juist de godsdienst absoluut zuiver te houden. Alleen dan konden zij de Godgegeven roeping uitvoeren. Uit hen moest juist de Verlosser van de hele wereld geboren worden. De duivelse verzoeking van de kant van de Samaritanen sloeg Israël af, maar toen daarop de beproeving volgde van sabotage en allerlei tegenwerking, toen was hun geloof daartegen niet bestand. Zoals altijd in de politiek van de wereld – en hopelijk alleen daar – is gekonkel een bedrijf dat 'diplomatie' genoemd wordt en omkoperij heet ook wonderlijke eufemismen. In elk geval is dat precies wat de Samaritanen gebruikten en zo werd de hulp van de kant van de koningen van Perzië teruggetrokken tot het tweede regeringsjaar van koning Darius. Van het herstel van de tempel kwam niets maar al ligt hier in Ezra de nadruk op de tegenwerking van de Samaritanen, de profeet Haggai wijst in vijf preken vooral op de geestelijke doodsheid en het jagen naar persoonlijke rijkdom en gerief. Keer op keer roept hij het volk op om goed na te denken over wat met hen gebeurd is de afgelopen 16 jaar. De fundamente van de tempel waren gelegd, het altaar herbouwd en rook nu weer elke dag precies zoals voorgeschreven in de Wet die Mozes van de HERE ontvangen had, de HERE kreeg dus wat Hij moest hebben en ze woonden nu uiteindelijk weer in het Beloofde Land en deden wat de HERE verwachtte en nu is het dus tijd dat de HERE Zijn verdere beloften maar uit moet laten komen en dat ze nu een keer voor zichzelf moetenzorgen met de bouw van hun eigen huizen en bezigheden en ... en....

Maar ze moeten hun ogen een beetje openen goed kijken naar dat wat de laatste 16 jaar met hen gebeurd was... veel werd gezaaid maar bitter weinig geoogst veel van deze oogst gegeten maar de kwaliteit was zo zwak dat ze niet verzadigd werden, veel gedronken maar de dorst bleef, kleren aangetrokken maar de kwaliteit was zo dunnetjes dat ze niet warm konden worden. De hele economie was ontwricht als een pannenkoek en dat alles omdat ze God niet de verschuldigde eer brachten, de tempel niet herbouwden maar alles deden om hun eigen luxe huizen te bouwen. Vijf keer roept de profeet Haggai het volk op 'geef acht op wat u wedervaren hebt..' Toets uzelf en uw leven aan het Woord van de HERE, beproef uw hart en leven aan de Wet van God. Als het met het hart, met de verhouding met de Here niet goed is dan helpt allerlei godsdienstig geven en offers niets want dan bent u onrein en wordt alles wat u aanraakt onrein in de ogen van de Allerheiligste. De profeet riep op tot bekering en gaf heerlijke verbondsbelofte ter wille van Jezus Christus die uit het volk van ballingen moest voortkomen. De leiders wezen in beginselvastheid het aanbod van de Samaritanen af want ze wilden geen menggodsdienst maar zuivere dienst aan de HERE. De beginselvastheid was mogelijk niet zo sterk bij de rest van het volk, maar in elk geval was er geen warme levende verhouding met de trouwe Verbondsgod. Als er een levende geloofs- en verbondsverhouding was, gepaard met dankbaarheid tegenover de HERE voor de terugkeer, dan zou in Godsvertrouwen en geloof de herbouw volgehouden zijn. Nu bleef alles liggen vs. 24 en Gods zegen bleef weg. Wanneer wij hopen het heilig avondmaal te vieren worden we opgeroepen om ons in het licht van de Heilige Schrift te beproeven of het levende geloof in ons is. Leven wij als geheiligden dus apart als gevolg van onze liefde voor de HERE en zo voor elkaar? Dan is de tafel open om daaraan in het geloof versterkt te worden.

De schrijver wil nu niet alleen zo nu en dan in het voorbijgaan voortdurend wijzen op het vijandige optreden van de Samaritanen door de jaren heen, maar dat nu in één keer behandelen. Nu wordt over de tijd van koning Artasasta geschreven. Dat was een tijdstip toen de tempel al helemaal gebouwd was en grijp dus zomaar een 70 of 80 jaar vooruit. In vers 12 zien we dat een volgende groep Joden met de goedkeuring van de koning in Jeruzalem aangekomen was. Dit moet de groep zijn die onder leiding van de priester Ezra de trek aandurfde. Wij zullen later lezen met welke ijver en geloofskracht maar vooral geloofsgehoorzaamheid Ezra daar in Jeruzalem werkte. Hij pakte toen ook de hervorming van het kerkvolk aan en deel daarvan was de beëindiging van de huwelijken van de Joodse mannen met heidense vrouwen van de Samaritanen en andere vreemde volken. Door deze gemengde huwelijken werd Israël langzaam maar zeker opgeslokt door het heidendom. Uit dit optreden van het Joodse volk zien de Samaritanen dat het optreden van de Joden nog niet positiever tegen hen zijn dan in de dagen toen zij aanboden om met de tempelbouw te helpen. Daarom sturen ze nu maar weer klaagschriften naar de koning over deze Joden die gehate indringers zijn. Zij komen natuurlijk niet met de echte bezwaren naar de koning want ze weten dat de koning er niet in het minst belang is zal stellen want Ezra is de beschermeling van de koning. De beschuldigingen van de Samaritanen zijn slim verwoord en heel politiek gesteld en dan ook uiteraard zo geplooid dat hun eigen zaak versterkt wordt en dan zijn halve en verdraaide waarheden verborgen onder een sausje dat diplomatie genoemd wordt. Van de zondeval tot vandaag toe zien we precies hetzelfde. Het hart van de mens is en blijft slecht en verderfelijk zolang het niet tot bekering gebracht wordt. Ook in dit geval zijn halve waarheden nog gevaarlijker dan brutale leugens. De koning wordt gewezen op de opstandige aard van de Joden. Ezra is nu begonnen om de stadsmuren te herstellen – de tempel was klaar en de muren waren nu aan de beurt. In het uitgestrekte Perzische Rijk was er echter na de dood van Darius, zoals gewoonlijk bij een verandering van heerser, nog veel onrust. Er was ook, weer, opstand in Egypte en nu werd Jeruzalem weer een vestingstad als de poorten en muren hersteld zijn. De Samaritanen wijzen op het gevaar voor de schatkist van de koning als Jeruzalem weer sterk is en de Joden hun oude trek van opstandigheid weer uithalen, dan kan de koning maar vergeten dat de belastingen hem toekomen. Zij als loyale onderdanen van de koning waarschuwde de koning en wijzen hem erop dat hij gerust in de annalen van zijn voorgangers kan lezen welke opstandelingen deze gevaarlijke Joden zijn.

Dit is dan ook precies wat de koning laat doen en dan geeft hij, wat Ezra zelf zo goed kent, toch opdracht dat de herbouw van de muren

onmiddellijk gestaakt moet worden 'totdat ' een ander bevel gegeven zal worden. In dit 'totdat' horen de bannelinge in elk geval wel nog een mogelijkheid. De Samaritanen lazen met uitbundigheid de brief en gingen als de wind naar Jeruzalem en dwongen met macht en geweld het werk tot stilstand. Al had de koning dat helemaal niet bevolen hebben zij volgens Nehemia 1:3 alles wat al gebouwd was ook weer vernietigd en verbrand. Opvallend is dat de Joden ondanks alle vijandschap en lage gekonkel zelf hun geloofsidealen gelovig handhaafden, de overheid die God over hen gesteld had, eerbiedigden en gehoorzaamden, en ondertussen de wettelijke kanalen gebruikten om mettertijd toch toestemming te krijgen om de Godgegeven roeping uit te voeren.

DE BOUW VAN DE TEMPEL WORDT HERVAT 4 : 24 – 6 : 12

Ongeveer zestien jaar lang was er niet veel activiteit op het kerkelijke terrein en hier dan ook letterlijk op het 'kerkterrein'. De tempelfundamenten waren gelegd en, gelukkig, steeg de offerrook elke dag van het altaar af op als een liefelijke geur voor de HERE, maar verder bleef de goede gemeente maar rustig nemen tenminste wat de roeping voor de herbouw van de tempel betreft. Met hun eigen huisbouwwerk was het totaal anders. De profeet Haggai striemt hen met zijn aanklachten in de Naam van de HERE dat zijzelf in prachtige huizen wonen en vroom onder elkaar zeggen dat het 'nu niet de tijd is om de tempel te herbouwen..' En terwijl zij dat zeggen zijn ze blind voor de oordeelbeproevingen die de HERE over hen liet komen zwakke oogsten, minderwaardig voedsel dat niet verzadigt en materialen die geen warmte verschaffen tegen de koude. Samen met zijn collega-profeet Zacharia profeteerde Haggai voor het volk in de Naam van de God van Israël en wees het volk op de Godgegeven roeping om de tempel te herbouwen. De Geest had hen bekwaam gemaakt en Serubbabel de regeringsvertegenwoordiger zowel als Jesua de hogepriester gaan weer enthousiast aan het werk en dat is aanstekelijk zodat het volk ook weer de herbouw hervat. In die tijd hield de Perzische gouverneur van de hele West Eufraat-provincie 'n inspectiereis door zijn gebied. Natuurlijk zaten de Samaritanen niet stil of bleven stil en beschuldigden al snel de Joden ervan dat ze bezig zijn om de tempel te herbouwen. Een tempel die in die tijd ook als een versterkte vesting dienst kon doen en in elk geval de wapenopslagplaats voor een bepaald gebied was. Interessant dat de 'Rode Moskee' in Islamabad met zijn Madrassen en woningcomplex ook als een vesting gevormd is door de militante fundamentalistische moslims zodat het de soldaten van de wettige regering dagen kostte om die te veroveren.

Het was nog maar in de beginjaren van Darius' heerschappijen de hele oude wereld stond nog op zijn kop na de dood van zijn voorganger. Daarom is het logisch dat de gouverneur maar wantrouwend was over de bouw van zo 'n groot stenen gebouw zo dicht bij het onrustige Egypte. Tog was Tattenai iemand die de indruk gaf van een rechtvaardige en, voor een heidense regeerder, sympathieke man. Hij luisterde naar rede en gaf ee onverwacht redelijke uitspraak. Per slot van rekening was het slechts de koning zelf die toestemming kon geven voor de bouw van een tempel, iemand anders kon op die manier de indruk scheppen dat hij de macht van de koning wilde saboteren. Nadat de gouverneur vroeg wie de Joden toestemming gegeven had en nadat hij nagegaan had wie de leiders onder de bouwers waren, gaf hij toestemming om met het herstelwerk door te gaan totdat de koning onderzoek liet instellen of het inderdaad koning Kores' opdracht was om de tempel te herbouwen en totdat de koning besloot wat gedaan moest worden met de tempelherbouw. Roerend mooi is Tabeëls belijdenis tegen de Perzische vertegenwoordiger van de heerser van het wereldrijk dat God oog hield over de leiders van de Joden'. Hij beleed dat de HERE Here ook de besluiten van de wereldgroten leidt en in dit geval dan ook wanneer de eer van Hem en Zijn huis ermee gemoeid is. Gouverneur Tattenai stuur als gevolg zijn brief en rapport naar koning Darius. Nogal interessant dat Tattenai veel positiever oordeelde over de joodse bouwkunst dan de moderne archeologen... Op di vraag naar de bevoegdheid voor het bouwwerk antwoordden de Joden met drie autoriteiten. Eerst geven zij God deze autoriteit, ze noemen niet Zijn Naam, maar duiden Hem aan als de 'God van hemel en aarde'. In de oren van een heiden in die tijd klonk dit als 'de allesbeheersende, de allesomvattende'. Het moest voor Tattenai zeker een verrassing geweest zijn om niet de naam van een aardse koning eerst te horen maar de allerhoogste Autoriteit. In de tweede plaats beroepen zij zich op de traditie, vanouds stond hier een tempel die gebouwd was door iemand die deze bevoegdheid bezat namelijk de grote koning Salomo. Maar dan gaan de Joden verder door niet alleen te zeggen dat de tempel verwoest werd maar dat de reden juist was omdat hun voorvaders de God van de hemel vertoornd hadden en Hij het volk en tempel overgaf in de hand van Nebukadnesar die de tempel verwoestte en het volk wegvoerde. De derde autoriteit is het bevel van de voorganger van de huidige heerser, koning Kores die niet alleen toestemming gaf voor de tempelherbouw maar ook de tempelschatten uit de tempel in Babel teruggaf. Dat de Joden beweerden dat van het leggen van de fundering tot nu toe gebouwd is, is nou niet letterlijk waar maar de bedoeling is om te wijzen op het wettige van de voortzetting van

de herbouw op grond van koning Kores' toestemming. Door alles heen zien wij de leidende en bewarende Hand van de HERE die ook de harten van de grotten van deze wereld als botter en klei in Zijn Hand houdt. Koning Darius gaf bevel om in de archieven te zoeken naar een dergelijke proclamatie van koning Kores en die wordt wel niet in Babel gevonden maar in de archieven in één van de twee zomerresidenties Agmeta. Het is verstommend hoe goed het vervoer- en postwezen almede de diplomatieke post werkte, om niet van de uitstekende eeuwen oude archieven te preken.

Het moet de stoutste verwachtingen van de Joden zeker overtroffen hebben dat bij de opsporing van de proclamatie van Kores koning Darius niet alleen deze toestemming voor de herbouw bekrachtigde maar zelfs veel verder gin door te bepalen dat de bouwkosten uit de staatskas vergoed moesten worden terwijl alle lopende kosten van alle soorten dagelijkse offers ook door de staat gedragen moesten worden. Aan de andere kant benadrukt dit ook de bittere armoede die de Joden beleefden – in de eerste tijd konden ze met eigen middelen nog veel doen, het was nu veel slechter geworden vgl. ook Haggai 1:6, 10. Dit optreden van koning Darius was echter geheel in lijn met de houding van de Perzen tegenover godsdienst. De laatste koning van de Babyloniërs was Nabuna'id die meer in godsdienst dan in de regering belangstelde. Hij zag het levenslicht in de noordelijke stad Haran waar vooral de maangod Sin vereerd werd. Daarom had hij niet juist oogharen voor de traditionele god van de Babyloniërs god Mardoek en de verwaarlozing van zijn verering en zodoende de staatsgodsdienst had de bevolking van Babel veel geroerd. Vooral een groot aantal Mardoekpriesters in Babel waren ontevreden en opstandig en evenzo vijandig tegen de zoon van de koning Belsassar die als gouverneur in Babel woonde terwijl zijn vader spa ver weg in de Arabische woestijn ging wonen. De vijandigheid van de bevolking tegen de ketterse koning die de staatsgod vernederde, was één van de redenen waarom Babel zonder slag of stoot viel. Van koning Kores is een kleicilinder met inscripties gevonden waarin Kores zegt dat hij juist dankzij Mardoek zijn wereldrijk kon stichten. Opvallend dat zelfs de heiden de wereldgeschiedenis al ziet als een religieus gebeuren. Op deze cilinder lezen wij: '...toe sprak Mardoek de naam van Kores uit.. zodat hij heerser zou worden over de hele wereld....

Zonder enige

strijd liet hij (Mardoek) hem zijn stad laat binnentrekken om daarmee Babel te sparen voor enig onheil. Hij gaf Nabuna'id in zijn handen, de koning die hem (Mardoek) niet vereerde.... Al de inwoners van Babel bogen voor hem (Kores) neer en zoenden zijn voeten. met blijdschap begroetten zij hem als hun heer door wiens hulp zij van dood weer levend geworden waren Toe ik (Kores) als vriend Babel introk en

onder gejubel en vreugde op de heerserstroon ging zitten in het koninklijke paleis, toen bewoog Mardoek, de machtige heerser, de edelmoedige bewoners van Babel om mij lief te hebben. En ik spande mij in om hem dagelijks te vereren..... Na de heilige steden aan de andere zijde van de Tigris, naar de heiligdommen die allang verwoest waren, heb ik de beelden die erin thuishoorden ,terug laten brengen en ik hen voor hen permanente heiligdommen laten bouwen. Ook hemt ik al ie inwoners laten verzamelen en hen terug laten keren naar hun woonplaatsen..' (uit J.H. Negenman – De Bakermat v.d. Bijbel). Deze begaafde politicus bood ballingen dus de gelegenheid om terug te keren naar hun geboortelanden. Hij wilde geen onderdrukkende bezetter maar eerder een vriend zijn. Opmerkelijk. Nog opmerkelijker was zijn respect voor plaatselijke of streekgodsdiensten. Hij vereerde dan zelfs goden van andere volken zoals Mardoek. Ook bij zijn opvolgers was dat hetzelfde, zij zagen plaatselijke goden als vertegenwoordigers van hun god Ahura-Mazda, de wijze heerser, de god van het licht. Tegenover hem stond Ahriman, de god die alle kwaad veroorzaakte. Door deze houding ontvingen de meeste volken Kores dan ook met open armen. Kores' politiek betekende echter helemaal niet dat enig volk zijn zelfstandigheid terug zou krijgen, ze hielden zelfs veel beter toezicht over alle delen van het uitgestrekte rijk dan de Assyriërs en Babyloniërs. Vooral koning Darius heeft in zijn regering van 36 jaar veel verricht en zelfs een uitstekend weg-en poststelsel ontwikkeld. De koninklijke weg van Susa in Perzië tot bij Efeze in Klein Azië direct tegenover Griekenland, was 2500 kilometer lang! Zodoende konden bevelen van de koning heel snel dwars door het uitgestrekte rijk verspreid worden. In het oude oosten werd de godsdienst in elk geval beschouwd als onderdeel van de regering en de staatsdienst. Daarom was tempelbouw en tempeldienst deel van de werkzaamheden van het 'departement van godsdienstige zaken' met de koning als 'zoon van de godheid' verantwoordelijk voor het welzijn van de god of goden die immers niet zonder geregelde offers konden overleven. De maten die voor de tempel aangegeven zijn worden voor de breedte en de hoogte, de lengte niet genoemd. De oorspronkelijke tempel van Salomo was 15 meter hoog, deze tempel moet 30 meter hoog worden! Voor ons gevoel waren de muren geweldig dik maar in een huis in Sichem zijn muren van 5,3 meter gevonden. Nu moeten we goed onthouden dat koning Darius' optreden nu niet uit geloof of goedheid voortgekomen is. De hele eredienst in Jeruzalem moest ervoor zorgen dat Darius en zijn gezin door God als een van het grote aantal goden in de wereld gezegend zou worden. Alles draait net om hemzelf en het belang van de staat en daarom een eindeloze reeks van formuliergebeden in alle tempels en

onophoudelijke offers. Hetzelfde zien we in het hele Oude Oosten – zelfs de Joden in Elefantine in Egypte beloofden aan de Perzische stadhouder dat zij aan hem en zijn gezin sullen offeren en bidden als hij toestemming zou geven dat de tempel herbouwd wordt. In de brief die Jeremia , in opdracht van de HERE aan de ballingen in Babel stuurde lezen wij in 29:7: ..

en zoek de vrede van de stad waarheen Ik u in ballingschap weggevoerd heb, en bidt ervoor tot de HERE; want in de vrede daarvan zult u vrede hebben.’ Darius vraagt dus nu ook voorbede voor hem en zijn gezin. In zekere mate ontvangt Israël nu weer de eer om een priestervolk te zijn dat moet bidden voor het welzijn van de hele wereld maar, en dat is een duidelijke opdracht voor het Nieuwe Israël in 1 Tim 2:2, vooral voor allen die over ons gesteld zijn De koning onderstreept de ernst van zijn bevel met gruwelijk bloedige dreigementen waar onder die ‘spietsing’, een heel bekende manier van terechtstelling onder de Perzen waar het slachtoffer op een scherp-gemaakte paal geplaatst wordt waardoor zijn eigen gewicht hem al hoe dieper in laat zakken en hij langzaam sterft.

INWIJDING VAN DE TEMPEL 6 : 13 – 18

Het zo positieve bevel van koning Darius geeft nog meer enthousiasme aan de tempelbouw en uiteindelijk is het werk voltooid. Tabeël legt in zijn brief aan de koning veel nadruk op het werk van de profeten Haggai en Zacharia maar deze twee profeten wijden in hun profetieën niet eens een woord van waardering voor de houding van Darius. Omdat dit uiteraard oud nieuws zou zijn voor het kerkvolk maar vooral omdat het niet van belang was in de heilsgeschiedenis, de profeten moesten benadrukken dat het de HERE was die alles veroorzaakte en leidde. De heidense koning Kores had in zijn 'stele' (pilaar) beleden dat Mardoek de overwinning en de goede gezindheid van het volk bewerkt had, hij beleed dat de godheid de geschiedenis maakt – hoe moeilijk is dat voor Gods eigen volk door de eeuwen om werkelijk te geloven wat we met de mond belijden. We zien dat de offers bij de inwijding maar heel bescheiden waren vanwege de armoede. Die zondoffers hebben als inwijdingsoffers de overgang van de wereldse naar de heilige levensvorm aangewezen vgl. Lev 9:3 e.v. Bescheiden door de armoede maar rijk symbolisch in het getal twaalf 'als zondeoffer voor *heel Israël* twaalf bokrammen, één voor elke stam van Israël.' Ach, percentagegewijs was er maar een breukdeel van heel Israël in en om Jeruzalem maar zij wisten dat ze de wettige voortzetting het oude Verbondsvolk waren, het overblijfsel omsloot het geheel. Daarom dan ook de onbuigbare houding tegen Samaritanen en anderen. De eredienst aan de God van Israël, de Verbondsgod die het overblijfsel terugbracht en Zijn huis weer uit de as liet verrijzen, moest zuiver gehouden worden. Dat is niet sektarisch want ieder die deze God wilde dienen en volgens Zijn wet wilden leven konden aansluiten zoals bij de Paasfeestviering te zien was, maar God heeft Zijn verbond met Zijn volk gesloten en zo was er alle eeuwen door geen zaligheid buiten het kerkvolk van Christus. Elia offerde ook op twaalf stenen. Christus koos voor Zich twaalf apostelen uit terwijl Hij heel goed wist dat er geen sprake van was dat het hele volk Hem zou volgen. Het 'overblijfsel' kon en mag vandaag nog zeggen dat zij het 'hele Israël' vormt. Na de vreugdevolle tempelinwijding werd een paar weken later als eerste feest het Paasfeest gevierd. De onreinheid van de ballingschap kon pas na de voltooiing van de tempel opgeheven worden. De viering trok lijnen door naar de uittocht uit het slavenhuis van Egypte. Toen werd het eerste Paasfeest gevierd als herdenking van de verlossing uit Egypte. Nu werd

het eerste Paasfeest na de verlossing uit de ballingschap gevierd. Opvallend is dat het paaslam gegeten werd 'door de Israëlieten die uit de ballingschap teruggekomen waren en *door ieder die zich van de onreinheid van de heidenen in het land afgescheiden had om de HERE de God van Israël te dienen*'. Dat is niet tegenstrijdig met de weigering van de hulp van de Samaritanen want daar was het een kwestie van erkenning en aanvaarding van en vermenging met de hele groep Samaritanen zonder meer. Hier is het nu een geval van gezinnen die zich losmaken van de menggodsdienst met heidendom en zich met een 'openbare geloofs belijdenis van godsdienstige reinigingsrituelen bij het overblijfsel aansluiten volgens de wet van de HERE willen leven. De genade en gunst van de HERE werd met het Paasfeest gevierd maar ook met het feest van de ongezuurde broden dat daarna zeven dagen lang gevierd werd. Welke heerlijke bewijzen van Gods gunst en duidelijke bewijzen is te zien in hoe Hij de gezindheid van de koning veranderde het en het bouwwerk zo rijkelijk zegende.

HET WERK VAN DE PRIESTER EZRA 7: 1 – 10: 44

In dit tweede gedeelte van het boek Ezra komt nu voor de eerste keer Ezra op het toneel. In de volgende hoofdstukken wordt ons meegedeeld wat hij onder de zegenende Hand van de HERE gedaan heeft en in het boek Nehemia wordt dat verder meegedeeld en dan samen met dat wat Nehemia gedaan heeft. Uit dit wat wij in de volgende hoofdstukken lezen is het duidelijk dat het geestelijke klimaat in Juda schrikwekkend afgekoeld was. Ezra wordt door de HERE als hervormer, reformator, gestuurd. In Jeruzalem heerste er blijkbaar veel verwarring, zowel op godsdienstig als op politiek gebied. Zoals altijd leven de gelovigen *in* de wereld en worden zij ook geraakt door dat wat in de wereld gebeurt. Op het bredere politieke gebied waren er na de rampspoedige oorlogen van de Perzen tegen de Grieken, de moord op koning Ahasveros die we in het boek Esther ontmoeten, en daarna weer de gewone verwarring totdat Ahasveros' zoon Artasasta de leidsels overnam. De slechte eigenschappen van zijn vader waren in hem sterker zodat hij een zwakkeling als koning was die makkelijk beïnvloedbaar was en meer uitmuntte als vrouwenjager in plaats van als regeerder. Vooral te danken aan zijn zwager Megabisos kon na een jarenlange strijd die opstand van Egypte neergeslagen worden. De oorlogen met Egypte veroorzaakten dat Jeruzalem nu weer een grensstad werd en Juda een bufferstrook tegen Egypte. Daarom was het logisch dat de Perzen graag duurzame vrede en rust in en om Jeruzalem wilden zien. Het is dus niet vergezocht om te denken dat de HERE Here deze politieke redenen gebruikte om het hart van de koning te bewegen om Ezra met een talrijke groep een volgende redelijk Grote Trek te laten ondernemen. Het was nu een goede zestig jaar na de ingebruikneming van de tempel. Ezra was een rechtstreekse afstammeling van de hogepriester Aäron en dat werd gestaafd door de stamboom. Hier ligt de klem meer op de ambtsopvolging in de lijn van de hogepriesters en minder op afstamming terwijl in 1 Kronieken 6: 3-15 een vollediger stamboom gegeven wordt. Ezra was een Schriftgeleerde die in die tijd helemaal niet de negatieve connotatie had zoals wij die in het Nieuwe Testament aantreffen. De Schriftgeleerde Ezra was een uitstekende kenner van de Wet met als roeping het volk de Wet van de HERE te leren en er zelf volgens te leven. Maar behalve priester te zijn

was hij mogelijk ook een Perzische staatsambtenaar – ook wat dit betreft draagt ‘staatsambtenaar’ niet de negatieve connotaties zoals zij die vandaag dikwijls hebben. Onder het verdraagzaamheidssysteem van de Perzen hadden de Joden ook, zoals elk ander volk of bevolkingsgroep, het recht om hun eigen godsdienstige belangen te regelen. Vroeger regelden de regeerders van de verschillende landen dit maar nu was dit alles gecentraliseerd (klinkt nu niet onbekend in ons eigen land onder een nieuw regime). Onder het Departement van Godsdienstzaken was er dus ook een Joodse afdeling en Ezra was daar mogelijk een ambtenaar. Of hij wel een ambtenaar was of niet is onbelangrijk, het belangrijke is dat hij een diep gelovige man was met degelijke wetskennis als priester-Schriftgeleerde. Door de zo genadige leiding van God werd hem door de koning toestemming verleend om naar Jeruzalem te gaan. Wij krijgen uit die tijd van de heilsgeschiedenis dikwijls de uitdrukking dat ‘ de hand van de HERE zijn God over hem was’. Dat was blijkbaar een geliefde zegswijze om de genade en leiding van de HERE in het leven van een mens op te merken. Ook in het Bijbelse taalgebruik is er het werk van de HERE dat al hoe meer rijkdom en wijsheid in de openbaring aan de mens geeft. In vervlogen dagen werd gesproken van de ‘taal van Kanaän’, de Bijbelse taal. Die heeft ook een aspect van heilige schroom, die wijding en eerbied bevat. Een gevaar in onze tijd is dat deze aspecten minachtend bejegend worden, en dat een mate van platvloersheid en familiariteit of alleen oneerbiedigheid als norm gepropageerd wordt. De ‘Hand van de HERE’ rustte op Ezra en daarom was de wispelturige oosterse despoot welwillend tegen hem. Geen gekruip of omkoperij zoals gewoonlijk in dergelijke kringen maar doen van de Godegegeven roeping onder het zegenende Handenwerk van de Koning en dan zal Hij Zijn zegen op Zijn manier en tijd erop geven. De HERE zorgt er dan ook voordat Ezra met verbazend brede volmacht naar Jeruzalem mag gaan en dan ook niet eens met lege handen. Natuurlijk vroeg Ezra om de volmachten en zeker tegen de koning gezegd dat het in het staatsbelang was dat volgens de ‘Wet van Mozes’ in Juda geleefd moest worden. Er worde door Bijbelverklaarders ook veel argumenten aangevoerd dat het in het licht van de oorlogssituaties en de waarschijnlijkheid dat de staatskas leeg was mogelijk was dat de Joden als rijke handelaars en bankiers hielpen om de oorlogen te financieren en dat vooral ie Joden in Egypte en specifiek in Elefantine veel invloed in koninklijke kringen bezaten enzovoorts en daarom de toestemming aan Ezra. Veel daarvan mag waar zijn maar dan is dat alles door di HERE Here zo bewerkt en zo geleid dat Ezra kon gaan beginnen en eindigen dat dit het werk van de hemelse Koning was. Wij moeten ook niet te veel krediet geven aan de geestelijke stand van zaken onder de Joden in Babel en in die

verstrooiing. Er waren diepgelovige mensen onder hen, zoals Ezra zelf die tot nu toe nog in ballingschap woonde terwijl in de tempel al weer decennia lang de zuivere eredienst bediend werd. Veel van de Joden-in-de-verstrooiing hadden een zacht plaatsje voor Jeruzalem en de tempel en steunden dat ook geldelijk – zoals het de laatste halve eeuw precies hetzelfde is wat de staat Israël betreft, zonder geweldige geldelijke ondersteuning van het wereldwijde Jodendom zou de staat Israël niet meer bestaan. Maar zoals in Ezra's tijd en vandaag is het het makkelijkste om geld en goed te sturen. Terwijl Babel zich klaarmaakte om hun nieuwjaarsfeest te houden, gingen Ezra en zijn trekgezelschap de weg die Abraham al gegaan was. Een weg zo ver als de pad tussen Pretoria en Kaapstad, zo'n 1400 tot 1500 kilometer. Wij weten uiteraard niet hoe de reisroute precies liep en waar het gezamenlijke vertrekpunt precies was maar de trekgroep met vrouwen en kinderen beliep mogelijk zoveel als 10 000 personen en als men dan beseft dat ze ongeveer 16 km per dag reisden, dan was het een uiterst gezegende reis want 'de goede Hand van zijn God was over hem'. En waarom was de Hand van God zo over hem? Vers 10 geeft dat duidelijk aan ons weer – hij kende de wet niet alleen, hij onderwees Israël er niet alleen in Babel in en wilde dat zo ook in Juda doen, maar bij hem zijn leer en leven een eenheid, wat hij preekte deed hij ook zelf. Hij wilde de geopenbaarde wil van God zoals die in de Wet gegeven wordt weer als praktische levensregel ingesteld krijgen. Koning Artasasta gaf Ezra een ambtelijke brief die hem de opdracht gaf om aan de hand van de wet van God vast te stellen hoe de zaken in Juda en Jeruzalem er voor stonden. De koning gaf toestemming dat enige Jood in het Perzische rijk deel van de trek mocht zijn. Joden waren wel over het hele rijk verspreid en in Egypte was ook een heel sterke gemeenschap maar de meesten waren toch nog altijd in het Tweestromenland. De staat gaf zelf een aanzienlijke subsidie voor de tempeldienst en machtiging aan Ezra om onder de Joden gaven voor de eredienst te krijgen. Wat de staatssteun betreft was die om te verzekeren dat God net als alle andere goden met gebeden voor de koning en zijn zonen tevreden gesteld zou worden en was die dus een redelijke premie voor deze verzekeringspolis. Aan de andere kant was een tempel ook de spil waaromheen het economisch leven geregeld was en was die op een manier een streektak van de centrale bank in de hoofdstad. Ezra's reactie was typisch voor hem en zijn medebroeder Nehemia en zeker vele anderen: alle eer en lof aan de HERE de God van onze vaders, die de koning zo liet besluiten. De mens wikt maar God beschikt. Maar het bleef niet bij woorden, hij weigerde het aanbod van de koning om een militair geleide te verschaffen want hij vertrouwde op de hand van de HERE 8:22. Aan ons wordt ook voor deze Grote Trek een lijst van de families gegeven die

getrokken zijn. Het getal mannen was 1754 en als vrouwen, kinderen en slaven erbij geteld worden dan is een totaal van 10 000 zeker goed mogelijk. Als dan in rekening gebracht wordt dat ze 108 dagen op reis waren, en elke dag moesten eten en drinken, behalve op de 16 sabbatdagen 16 km per dag trokken door weer en wind, over bergen en door dalen, in een gebied waar er van mei tot augustus het niet bijzonder is om een temperatuur van hoog in de dertig tot makkelijk in de veertig graden te krijgen ... een beproeving voor baby's en oude mensen maar ook toch voor iedereen Dan is zo'n trek voor elke leider een logistieke nachtmerrie. Maar Ezra ging niet in eigen kracht. Hij riep een vastendag en bidstond uit zodat het hele gezelschap zich voor God verootmoedigde en Zijn hulp voor de onderneming afsmeekte. 8:21,23 Toch waren er al grote teleurstellingen nog voordat de trek begon. Terwijl Ezra degelijk nagegaan was dat de verzamelde Joden net als de mensen van de eerste Grote Trek werkelijk leden van het Verbondsvolk waren, moest hij tot zijn teleurstelling ervaren dat er onder de Levieten geen begeerte was om terug te gaan. Bij de eerste Trek was dat al het geval maar toch trokken er op. Dat was toen al schrijnend opvallend. Onder de koningen Hizkia en Josia hebben we gezien dat het juist de Levieten waren die veel trouwer waren in de dienst van de HERE dan de priesters 2Kron29:34 en 35:8e.v. Nu bij de tweede Grote Trek is er niet eens één Leviet bij de trekkers. De precieze redenen voor de tegenzin van de Levieten weten we niet maar één aspect was wel dat hun positie van 'broeders' van de priesters blijkbaar gedaald was naar die van 'helpers' van de 'eerbiedwaardige' priesters. Nu ook niets nieuws in de Kerk van het Oude Verbond dezelfde houding was te zien bij Korach, Datan en Abiram tijdens de woestijnreis met alle vreselijke gevolgen die dat opleverde. In de Kerk van Christus zijn de lidmaten nog altijd zondige mensen en daarom is er altijd het gevaar van het ene ambt dat het andere wil overheersen. In beginsel zijn in de gereformeerde kerkfamilies alle ambten gelijk -de ambten van lerende en regerende ouderling, diaken en het ambt van de gelovige -maar in de praktijk kom het niet altijd zo ver. Er wordt onderscheid gemaakt tussen minder en meer in aanzien en eer van een bepaald ambt dat dan nogal als 'positie' gezien wordt. Met allerlei kerkelijke vergaderingen en commissies met een stortvloed van gepraat zijn velen doof geworden voor de woorden van hun Koning die gezegd heeft dat Hij niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven als een losprijs voor velen Matt. 20:28. Hoe goed zou het zijn als boven elke kerkdeur zou staan 'Dien elkaar in liefde' Gal. 5:13 Wij kunnen God niet genoeg bidden dat hij ons door Christus' Heilige Geest alsmat eer laat verstaan dat alle werk in het Koninkrijk van God altijd dienstwerk is. Ezra stuurde nu een afvaardiging naar een zekere Iddo met het verzoek om

dienaars voor het huis van God te sturen. De HERE had deze zending gezegend en gezorgd dat verstandige mannen aan de oproep gehoor gaven. 'Verstandig' want iemand die voor de dienst van de HERE grote persoonlijke offers wil brengen en naar Jeruzalem wil gaan om de zuivere eredienst mogelijk te maken is verstandig al zal de ongelovige hem dwaas noemen. Ezra ziet daarin weer dankbaar het werk van de HERE. Er komen 38 Levieten wat er niet veel zijn maar in verhouding met de 74 van de eerste grote Trek helemaal niet zo weinig. Al had Ezra erop aangestuurd om Levieten te krijgen waren er ook 220 tempelslaven die bereid waren om samen te reizen. Zij worden met dank meegenomen. De bidstond versterkte het Godsvertrouwen. Ezra had met recht tegen de koning over de almacht en grootheid van God gesproken en daarom had hij gevoeld dat het niet paste om de koning nu te vragen om een militaire beschermingsgroep. Zijn woorden moeten toch met zijn daden overeenstemmen. Daarom plaatst hij, met recht als gelovige, al zijn vertrouwen op de God wiens hulp en bijstand en zegen hij afbidt en al zo duidelijk in het verleden beleefde. Bij Nehemia is het later totaal anders. Ezra's Trek is een zuiver godsdienstige onderneming terwijl Nehemia als staatsambtenaar gaat en in elk geval als vanzelfsprekend een militair geleide ambtelijk gegeven wordt. Aan twaalf – weer het getal dat heel Israël vertegenwoordigt – priesters met hun helpers werden het zilver en goud en tempelgereedschap overhandigd. Ezra vertrouwdde volledig op God maar is geen zwevende onpraktische idealist die mensen en zo ook geestelijken onvoorwaardelijk vertrouwt. Alle goud en zilver en tempelschatten worden nauwkeurig gewogen en gecatalogiseerd. Hij beheert ook niet zelf deze geweldige schat zodat niemand hem er ooit van kan beschuldigen dat hij zichzelf verrijkt heeft. Eeuwen later zou de grote protestant Cromwell hetzelfde belijden met zijn opmerking dat wij op God moeten vertrouwen ons kruit droog moeten houden. Geloof betekent geen onverantwoordelijkheid. Wanneer het nuchtere geloof van een Ezra in het kerkelijke leven getrouwer gevolgd zou zijn dan zouden er veel ongelukken en ongelukkigheid voorkomen zijn – hoeveel zelfmoorden en al het hartzeer daardoor vonden er niet al door nalatigheid in het kerkelijke leven plaats! Onder de bewarende beschermende Hand van de HERE Here kwam het gezelschap veilig in Jeruzalem aan en na drie dagen rust werden met de nodige reinigingsrituelen, is al de tempelschatten afgewogen, correct bevonden en in de tempel bewaard. Het is dan ook geen wonder dat met verloop van tijd het Jeruzalemse priesterschap een geweldige economische en later ook politieke macht werd. Op de vierde dag werden offers aan de HERE in de tempel gebracht. Al weer is opvallend het getal van twaalf voor de stieren en voor de twaalf bokken als

zondoffers – zij die de ‘zonen van de ballingschap’ waren vertegenwoordigden heel Israël en waren met het brengen van het zondoffers nu niet meer onrein maar geheiligd om de levensvorm van het volk van de HERE weer te volgen. Nadat Ezra en zijn gezelschap ‘God gaven wat van God is’ zorgen zij om ‘di keizer te geven wat van de keizer is’ (Noordzij) door de schriftelijke opdrachten van de koning aan de ambtenaren en gouverneurs te overhandigen. Ze bereikten er overeenstemming over met het volk en ondersteunden die tempel. Zowel de Joden en hun leiders die nu in Jeruzalem gekomen waren als de schatten die zij brachten en de staatsondersteuning die nu verzekerd was, versterkten de positie van de Judeërs heel sterk. Het overblijfsel dat teruggekeerd was is weer een bewijs van de vervulling van de oude beloften van de HERE, de HERE die toch Sion nog uitverkiest- Zacharia 1:17 ; 2:12 ; 3:2!!

EZRA'S ROUW EN GEBED OVER DE VERMENGING MET DE HEIDENEN 9: 1 – 15

Het boek Ezra is aan de ene kant één van de Bijbelboeken waaruit waarschijnlijk het minst gepreikt wordt en aan de andere kant één van de boeken die dwarsdoor het boek met enthousiasme afgekraakt worden door Bijbel kritische geleerden die van de datering tot allerlei foutieve invoegingen en verzonnen bijzonderheden in ambtelijke Perzische documenten met hun kritiek belasten. Maar de ergste kritiek is wel tegen het optreden van priester Ezra die een koud onbarmhartig mens met een hart van steen was -hetzelfde soort steen waarop de Wet door de HERE geschreven zou zijn!! Een eerverkramp ras behept oude Jood die met zijn onverdraagzaam fundamentalisme honderden arme vrouwen en Hun onschuldige kroost in de ellende stortte. En zo zijn m.n. hoofdstuk 9 en 10 helemaal niet van pas in het gescharrel van de zoektocht voor het huidige 'politiek correcte' klimaat. Het is verstommend hoe veel verklaarders zich in interessante kronkels wurmen om toch maar kritiek te kunnen spuien zoals het bouwen van hele redeneringen op het feit dat iets nu juist niet geschreven is – als iets gevaarlijk is dan is het om een theorie als feit te geven op grond van iets wat juist niet geschreven is. Laat wij ons maar houden bij wat wel geschreven is. Ezra en de groep werkten zo'n vier maanden in en rondom Jeruzalem en gaven schriftelijke opdrachten van de koning aan de verschillende gouverneurs en ambtenaren en voerden allerlei onderhandelingen, ook moesten ook zeker genoeg tegenstand overwinnen want de ambtenaren waren niet altijd heel positief ingesteld als een vreemdeling met bevelen van het paleis kwam en vooral niet als het dan ook nog een Jood was. Omdat het wel waarschijnlijk is dat Ezra door onderhandelingen dikwijls in Jeruzalem afwezig was was het mogelijk om de tijd van ruim vier maande tussen de aankomst en het gebeuren in 9:1 te kunnen verstaan. Toen kwamen er namelijk van de leiders van de gemeente tegen hem

zeggen dat in rechtstreekse strijd met Gods bevelen (in Exodus 34: 11-17 en Deut 7: 3 en 4 in het hele verband) verschillende ballingen getrouwd waren met de niet-joodse bevolking van het land – de leiders en ambtsdragers waren nogal de voorlopers hierin....

Voor ons als mensen die in de 21ste eeuw leven, na eeuwen van zogenaamde ‘verlichting’ en in een tijd die tekeer gaat over ‘mensenrechten’ –al is het gewoonlijk meer geschreeuw weinig wol – voelt het op de eerste oogopslag dat deze hoofdstukken een heel taai tameletjie voor een gelovige is. Voeg er nog bij de goedkope kritiek dat de gemeenteliders en vooral Ezra’s optreden nu eerder het toneelspel van een charismatische opzweper is dan kinderlijk gelovige handelingen. Ezra zou een uitgeslapen kenner van massapsychologie zijn. Een verschil tussen hem en de godsdienstnarren van velen van vandaag is dat hij tenminste geen deel van de tempelschatten voor zich opeiste. Een vraag is of de Wet deze gemengde huwelijken zonder meer verbood? Nee, niet zonder meer. Huwelijken met Edomieten en Egyptenaren waren zelfs niet eens verboden Deut. 23:7 en zelfs niet die met vrouwen van vijandige volken die verslagen waren. De ging vooral over volken die in Kanaän woonden en die dus Israëls burens zouden zijn en juist door deze nabijheid was het gevaar voor godsdienstige besmetting heel groot. De leiders en Ezra konden de Wet nu dus niet letterlijk nemen maar moesten dit toepassen en kijken naar de betekenis, de zin. Dat hebben ze gedaan en ook goed gedaan. Kritiek op het optreden van Ezra, de leiders en later het volk of de gemeente bleef door de eeuwen niet achter en is vooral in onze tijd vlijmscherp. Waarom waren de priesters zo geweldig ontsteld dat hij rouwde zoals bij de dood van een geliefde? Uiteraard omdat dit soort gemengde huwelijken door Gods Wet verboden was. Beweringen dat het ging over raszuiverheid zijn absoluut ongegrond want alles gaat enkel en alleen over het geloof, niet het ras, maar de gemeente moest zuiver gehouden worden. Het gaat over het houden van Gods geboden, over de bewaring van Israël als Gods volk. Tot vandaag toe is het logisch dat de vrouw en dus de moeder een heel grote invloed op de opvoeding van haar kinderen heeft. Deze vreemde vrouwen hingen allerlei heidense afgoden aan en daarmee de zedeloze vruchtbaarheidscultus in de gemeente binnenbrachten en aan hun kinderen geleerd. Daarboven trouwden zelfs priesters en juist de leiders met de vreemde vrouwen en was dat een gevaarlijke bedreiging voor de zuivere geloofsbeoefening. Zoals vandaag was syncretisme, de vermenging van godsdiensten, aantrekkelijk en ‘politiek-correct’. De gemeente moest onthouden wat het betekent om met de HERE in een verbondsverhouding te staan. De levenstaak van de gemeente was om de weg voor te bereiden voor de komst van Christus in het vlees. Alleen in afzondering kon die roeping

uitgeleefd worden, de zuivere dienst aan de HERE volgehouden worden. Voorbereiding voor de komst van Jezus Christus Die Verlosser zou zijn voor Jood en heiden. Alleen in deze afzondering kon Israël een zegen voor de hele wereld zijn. Pas na de val van Jeruzalem hebben de Joden dit alles op zijn kop gezet en van de afzondering die net een middel was om het doel van de komst van Jezus Christus te bereiken, het hun doel gemaakt apartheid te bevorderen en wereldwijd lager te trekken. Bij Ezra is er geen sprake van dat hij zichzelf of zijn volk beter achtte dan andere mensen, zijn roerende schuldbelijdenis in zijn gebed toont dat duidelijk. Als wij geen open oog voor de tijdsomstandigheden hebben dan verdraaien wij de feitelijke situatie. Op dat stadium was het nodig om de kerk te reformeren, de zendingsgedachte was op dat ogenblik niet echt aan de orde. Een mooie gedachte van Noordzij is 'wanneer iemand begint een huis voor zichzelf te bouwen kan hij niet rondlopen en allerlei mensen uitnodigen om bij hem in te trekken. Eerst moet Jeruzalem' herbouwd worden voordat de bodes met de heilsboodschap uit kunnen gaan. Het wordt tijd dat mensen nu eindelijk er een keer mee eindigen om het levenswerk van Ezra en Nehemia te gaan zien in het licht van hoe de Joden de weg later bijster geraakt zijn en een gedachtewereld aan hen op te drongen die ze niet kenden' (vrij vertaald). Ezra is verpletterd door het nieuws over de vreemde vrouwen en gaat onmiddellijk over tot openbaar rouwbedrijven door zijn baardharen uit te trekken, zijn kleren stuk te scheuren zodat zijn lichaam gezien kan worden. Typisch het optreden van de emotionele Oosterling. Wij zien en horen deze emotie vandaag dikwijls met onze eigen ogen en oren op de TV in nieuwsberichten over het afgrijselijke bloedvergieten in het Midden Oosten. Ezra houdt nu geen vlammende oordeelspreek, maar ging doodstil in verbijsterde verslagenheid zitten. Blijkbaar gingen de leiders Ezra in de tempelvoorhof zien en zo zagen veel mensen dat Ezra in rouw ging. De gelovigen kwamen samen allen die beefden voor de woorden van de God van Israël, over de ontrouw van de ballingen'. Er is niets verkeerd mee om bang te zijn voor de oordelen van God, dat is ook een onderdeel van het geloof. Tegen de tijd dat het avondoffer gebracht moet worden - zo tussen drie uur en half vijf – stond Ezra op, viel op zijn knieën en bad. Hij is priester en zo bad hij terwijl hij de schuld van zijn volk beleed. Hij begon zijn gebed met de stamelende belijdenis dat hij zichzelf schaamde om zelfs zijn gezicht op te heffen naar de hemel. Onmiddellijk daarna sprak hij niet meer over zichzelf dus in de eerste persoon maar nu is alles in het meervoud 'ons', hij sluit zichzelf geheel en al in bij het volk : 'ONZE' ongerechtigheden, onze schuld.... Hij had part noch deel aan de zonde van de gemengde huwelijken maar hij is de voorbidder, als geestelijk leider beleed hij namens en in de plaats van het volk hun schuld. Hij is één met zijn volk, in solidariteit roept hij God

aan. Iets wat wij als westerse individualisten maar heel moeilijk kunnen verstaan maar dat ook uit de verbondsgedachte voortspuit. Hij beleet dat de geschiedenis van het Verbondsvolk er één was van zondige schuld en ontrouw en dat dit de reden was voor Gods oordelen. Hij verweet de vaders niet want hij voelde zich solidair met de zonden van heden en verleden. Hij verweet ook niet de vijanden van Israël door de eeuwen want hij zag hun optreden net als de tuchtigende Hand van de HERE. Al wat hij wil doen is het volk tot bekering en berouw bewegen. Hij beleet dankbaar dat de HERE in Zijn grote genade een begin gegeven had aan de terugkeer en herbouw. Al is dit nog maar een begin en zijn zij nog onder de vreemde heerschappij, toch is het ongedachte genade van God maar hoeveel groter is de zondige ondankbaarheid dan nu weer. Zal God het volk nu niet weer hard straffen of vernietigen? Hoe snel is het harde en pijnlijke les van de ballingschap alweer vergeten. De genade wordt nu misbruikt voor nieuwe en ten hemel schreiende zonde. Het klinkt uit het gebed van de ontroerde priester-voorbijder alsof hij nu echt geen genade meer van God durft te verwachten. Hij bad niet om genade of vergeving. Het is alsof hij hoegenaamd geen hoop meer heeft en slechts de definitieve oordeelvotrekking verwacht. Hij kan eenvoudig niet inzien dat God *nu* nog enige genade zal betonen. Venijnige kritiek wordt vandaag op het gebed van de priester gespuid. Alsof het eerder voor het volk bedoeld was als een bedekte aanval, in plaats van een gebed tot God. Uiteraard was het een publiek, een openbaar gebed. Tot vandaag toe is een openbaar gebed totaal iets anders dan uw gebed aan tafel of in uw slaapkamer. Wanneer in het openbaar gebeden wordt zoals bijvoorbeeld bij een school- of 'een sportgelegenheid dan houdt de bidder toch rekening met die omstandigheden en de hoorders en medebidders. Daarom legde Ezra sterke nadruk op de schuld en de genade die God in het verleden betoonde en wat de schuld zoveel meer liet worden. Het volk moest éérst diep onder de indruk komen van de trouweloosheid en brutale schuld en dán tot inzicht en bekering komen. Het was nu nog helemaal niet de tijd om over vergeving en genade te spreken. Eerst zondebesef en schuldbelijdenis en daarna kan begonnen worden om berouwvol om vergeving en genade te smeken. Dat sluit niet uit dat Ezra met gezondlogische psychologie het gebed onder woorden bracht Ik kan nog nooit verstaan dat een aantal mensen denken dat tactvolheid, ordelijkheid, heel gewone beschaafdheid en nuchter verantwoordelijk optrede niet nodig is als men net 'geloof' heeft. Ezra's gebed is wat inhoud betreft een ootmoedige schuldbelijdenis en wat de uiterlijke vorm betreft een ootmoedig knielende gebedshouding. Daarbij bidt hij terwijl hij steenhard huilt en daardoor de aandacht van nog meer mensen trekt, zodat er een groot aantal mensen samengestroomd was en aangestoken zijn door het

gehuil waarbij zij invielen. Dat waren mannen en vrouwen en kinderen. Opvallend dat specifiek genoemd wordt dat er vrouwen en kinderen bij waren.

Ik denk niet dat hett te vergezocht is om te beweren dat er heel waarschijnlijk jood wel van de vreemde vrouwen en hun kinderen bij waren. Ze hielden samen en hoorden samen wat als oplossing voor het probleem voorgesteld werd. Een man met de naam van Sekanja werd toen zo aangeprezen dat hij als gelovige tot schuldbesef kwam en als woordvoerder van de huilende gemeente met het voorstel kwam om de vreemde vrouwen en hun kinderen weg te sturen. Wij weten niet wie Sekanja was mogelijk had zijn eigen vader Jechiël ook een vreemde vrouw indien dit dan dezelfde man zou zijn die in vers 26 genoemd wordt. En deze mogelijkheid laat mensen die altijd het slechtste van Bijbelfiguren willen verwachten nu weer heerlijk verdachtmakingen ontwerpen. Deze Sekanja was een slimme uitgeslapen oude jood die niet van zijn stiefmoeder hield en nog minder van zijn stiefbroers en – zusters die nu waarlijk ook een deel van zijn erfdeel zouden krijgen als zijn vader overleed. Wat een wonderlijke oplossingen als zij allen met een gezonde schop onder hun half heidense zitvlakken weggejaagd worden!!! Ai, net jammer dat er niets van in de tekst staat. In elk geval al zou zijn vader één van de overtreders geweest zijn, dan had Sekanja in zijn eigen huis gezien wat het gevaar van godsdienstvermenging is en dat was niets meer als goed dat de zoon dan tegen de *zonde* van de vader optrad. Al had de Wet gemengde huwelijken verboden, zegt de Wet niet hoe opgetreden moet worden bij wetsovertreding. Sekanja denkt dat het met de bedoeling van de Wet zal overeenkomen dat de vreemde vrouwen weggestuurd worden. Ezra is het blijkbaar eens maar er zijn dan genoeg praktische problemen. Daarom stelt Sekanja voor dat de door hem hooggeachte Ezra en een aantal vrome leiders met advies en een voorstel komt. Want alleen Schriftgeleerden en mensen die dichtbij God leven kunnen de bedoeling, de geest van de Wet goed verstaan. Natuurlijk was het een heel harde maatregel om de vrouwen en kinderen weg te sturen naar de familie van de vrouwen. Of het nu in die tijd was waarin totaal anders naar ‘mensenrechten’ gekeken werd dan in onze tijd, het is en blijft een harde zaak. De visie op een barmhartig en gelovig liefdevolle houding over het huwelijk en mensen in het algemeen in het Nieuwe Testament is ook anders dan in het Oude Testament en worden kinderen die uit gemengde huwelijken geboren zijn wel als lidmaten van de gemeente beschouwd 1Kor7:14 maar de omstandigheden in de tijd van Ezra waren onderworpen aan de Wet zoals die in die tijd nog gold. Grosheide wijdt er dan ook nog op dat wij nooit moeten vergeten dat er voor geen mens, dus ook voor geen Israëliet, enig ‘recht’ op genade was voor de komst van Jezus Christus –

dit is de grote uitzondering die er alleen is om de komst van Christus voor te bereiden. Juist daarom kan het ons niet verbazen dat hier de kinderen uit de gemengde huwelijken van de gemeente uitgesloten zijn. Om zoals sommige verklaarders te zeggen dat dit alles niet zo erg was omdat de huwelijken uit berekening gesloten waren zodat de mannen veiliger konden leven omdat ze nu verzwagerd waren met de Samaritanen en omdat zo'n huwelijk voor het 'bedrijf -is -bezigheid - joodjes' een goede transactie was omdat ze nu erfrecht op de grond van de vreemde vrouwen zouden kunnen krijgen, dat klinkt mij nog hardvochtiger dan het wegsturen om werkelijk godsdienstige redenen. Het blijft een kwade en gevaarlijke zaak om allerlei psychologische en moderne redenen voor de dag te toveren waarvoor in de Heilige Schrift hoegenaamd geen grond bestaat – in onze tijd van familiariteit ook op het godsdienstige terrein is het nodig om de heiligheid van de Schrift te handhaven. Wat wel waar is, is dat in de oudheid het huwelijk geen privé kwestie was maar een gemeenschapszaak – zoals vandaag nog in veel 'achtergebleven' gebieden in op ons eigen vasteland en in bijvoorbeeld India – waar de familie een huwelijk regelt en het huwelijksfeest een gemeenschapsfeest is. Dat maakt het voor ons een beetje gemakkelijker om ons in de gedachtegang van die gemeente in Jeruzalem in te leven. Ezra was zelfs als emotionele Oosterling ook gelovig-nuchter zoals we al gezien hebben bij die manier waarop hij de stoffelijke goederen van de gemeente liet beheren, nu ook weer. Hij smeedde het ijzer wanneer het heet was en aanvaarde onmiddellijk het voorstel dat de leiders openlijk een eed aflegden dat de vreemde vrouwen uit hun midden weggestuurd zouden worden. Ezra weet dat menselijke gevoelens heel snel kunnen veranderen en dat besluiten verdund kunnen worden. Daarom maakt hij gebruik van het goede ogenblik door de bereidwilligheid openlijk te laten bekrachtigen met een eed. De wijze priester gaat nu echter niet in een overwinningsstemming naar huis, hij blijft de kinderlijk gelovige priester en weet dat de afgelegde beloften niet het zware gewicht van de zonden kunnen tenietdoen. Hij volhardde in zijn boetedoen voor de gemeente als geheel door de rouwgebruiken te handhaven en niet te eten of te drinken. Weer treden Ezra en de ambtsdragers en leiders nuchter-gelovig op door al de ballingen op te roepen om binnen drie dagen in Jeruzalem samen te komen. Een heel korte tijd om aan de oproep gehoor te geven maar dat zou nu juist mensen de mogelijkheid ontnemen om met allerlei gekonkel de uitvoering van het besluit schipbreuk te laten lijden. Van de ballingen die aan de oproep geen gehoor zouden geven zouden de bezittingen in beslag genomen en aan de tempel gegeven worden terwijl zijzelf uit de gemeente geschorst zouden worden. Op 19 december 458 vond de vergadering plaats. Dat dit die koudste en natste maand van het jaar was bemerkten de aanwezigen al vlug. Men kan zeggen dat ze met

lichaam en ziel beefden. De regen en koud liet hen beven, maar ook de 'zaak', ze wisten dat het een heel ernstige zaak is in vele opzichten. Ze hadden de toorn van God over de volkszonden – eigenlijk kerkzonden, in de ballingschap ondervonden en beseften dat ze nu weer diep schuldig stonden als een verbondsgemeenschap. Verder beseften deze mannen die wel met vreemde vrouwen trouwden de ernstige gevolgen die het besluit van de vergadering voor zichzelf en hun gezinnen en hun bezittingen ging betekenen. Welk een gedempte stemming was het .. toch ook weer het werk van de

Koning van hemel en aarde die dit weer liet meewerken om gemakkelijker tot schuldbelijdenis te komen. Ezra sprak hen toe en riep hen op om de HERE alle eer te geven en te breken met hun zonde – zoals elke keer komt Ezra niet met eigen gedachten of met opdrachten waartoe hij de rechtsbevoegdheid had maar liet hij het volk zien en beseffen wat de wil van de HERE is.. Het volk stemt als 'n geheel in maar wijst op de heel gewone praktische problemen. Nog maar een paar dagen geleden sprak maar één man en de anderen vielen daarbij in, nu is het het hele volk dat zijn mening laat horen. Omdat het door de stortregens en koude niet praktisch was om de zaak degelijk te behandelen en die in elk geval veel langer dan een dag of twee zou kosten werd er voorgesteld dat een commissie uit de oudsten de schuldigen zou oproepen om samen met rechters van de betrokken stad voor hen te verschijnen. Op deze manier kon onrecht voorkomen worden en aandacht aan specifieke omstandigheden gegeven worden, zoals bijvoorbeeld waar de betrokken vrouw wel haar afgoden afgezworen had en als volledige lidmaat in de gemeente opgenomen was. Die vergadering besloot zo en Ezra viel bij het besluit in – hij is een wijze priester die niet ten koste van alles zijn eigen zin wil doordrijven. Er was wel tegenstand tegen het besluit maar waarom en bij hoeveel weten we niet. Omdat juist onder de leiders de vermenging met de vreemde vrouwen erg was, was menselijkerwijs gesproken de mogelijkheid van sterke en goed georganiseerde tegenstand wel een gevaar. Op 27 maart 457 was de commissie klaar met zijn werk. De hele lijst van schuldigen wordt genoemd en met de priesters wordt begonnen. Zeventien zijn schuldig en beloven plechtig met het geven van de hand zoals bij het sluiten van een verbond, dat zij hun vreemde vrouwen zullen wegsturen. Zij moeten ook ieder een ram als schuldoffer offeren. Dat was de verzoening voor zonden die zonder opzet of die in zwakheid gedaan zijn. De zonde wordt dus ernstig opgenomen maar toch niet beschouwd als een zonde die bewust en opzettelijk gepleegd werd. De schuldigen zijn ongeveer 110 personen. En daarmee sluit het boek Ezra af. Door de geschiedenis had het Jodendom een geweldige waardering voor Ezra geweldig. Daarvoor is

ook alle reden. Hij was een diep gelovige man die ernst van de uitleving van het geloof maakte. Hij had een diep schuldbesef gehad gepaard met een onbeperkt vertrouwen in God en gelovige dankbaarheid. Hij zag God als Degene die alles bestiert en als de oorsprong van alle goed. De priester is een echt mens als emotionele Oosterling maar geen onpraktische idealist. Hij is loyaal tegen het Godgegeven Perzische gezag en streefde geen politieke idealen na maar slechts godsdienstige terwijl hij niet fanatiek was maar met takt, geduld, wijsheid en diplomatie of psychologie mensen in de goede richting stuurde. Al had hij van de koning uitgebreide macht en bevoegdheden ontvangen gebruikte hij die niet om mensen in zijn richting te dwingen. Het grootste werk van hem was om in dienst van God te werken voor de eer van God en de zegen van het uitverkoren volk dat de Messias naar het vlees moest voortbrengen. Ezra was een wegbereider voor de komst van Christus waar hij in solidariteit met het volk hun zonde op zich nam. Later zou Christus in solidariteit met ons één met ons worden, Hij heeft al onze zonden op Zich genomen. Hoe ontzettend heeft Hij in de tuin van Getsémané voor onze zonden geleden. Hoe onbeschrijflijk erg was de ontzetting in het lijden voor onze zonden toen Hij aan het kruisvloekhout door God verlaten werd!! Ezra heeft zich voor het hele volk vernederd omdat hij één was met de zonden van zijn volk. Zo heeft Christus Zich vernederd tot in de aller diepste ellende en angsten van de hel. De openlijke schuldbelijdenis van Ezra voor de ogen van groot en klein gaf echter een straal van hoop. De ballingen beseften dat deze man die zo stuk was de barmhartigheid van God kon aanraken. Ze beseften dat het niet in eigen kracht was, maar dat de Geest van Christus in hem was. Dé Christus die Zelf in de helse angsten van het kruis de diepste diepten van Gods barmhartigheid voor ons kon openen. Ezra gedreven door de Geest is één van de gelovigen die door de ijver voor het huis van God verteerd werden Ps. 69:10 De vraag is in hoeverre dat ook voor u en mij geldt